

IW-2/459

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA WNIOSKU

o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego:

- 1) na bieżący rok realizacji programu operacyjnego,***
- 2) na kolejne lata realizacji programu operacyjnego,***

o zatwierdzenie zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego.

Symbol formularza W-2/459

Podstawa prawna:

- 1) ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 618);
- 2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 203);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 września 2013 r. w sprawie warunków wstępnego uznawania grup producentów owoców i warzyw, uznawania organizacji producentów owoców i warzyw i ich zrzeszeń oraz warunków i wymagań, jakie powinny spełniać plany dochodzenia do uznania (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1823);
- 4) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 czerwca 2004 r. w sprawie warunków przystąpienia osób prawnych i osób fizycznych nie będących producentami owoców i warzyw do organizacji producentów (Dz. U. Nr 144, poz. 1522);
- 5) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 czerwca 2004 r. w sprawie kryteriów kwalifikacji produkcji jako doświadczalnej (Dz. U. z 2004 r., Nr 144, poz. 1525);
- 6) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu zwrotu składników majątkowych inwestycji lub jej wartości zrealizowanej w ramach programu operacyjnego (Dz. U. z 2004 r., Nr 160, poz. 1671);
- 7) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2011 r. w sprawie wypowiedzenia członkostwa w organizacji producentów owoców i warzyw oraz okresu, w którym występujący z organizacji producentów owoców i warzyw nie będzie mógł przystąpić do wstępnie uznanej grupy producentów owoców i warzyw (Dz. U. z 2011 r., Nr 105, poz. 619);
- 8) ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz.U. z 2019 r. poz. 1900, z późn. zm.),
- 9) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2017 r. w sprawie warunków i trybu zmian programu operacyjnego wprowadzanych w trakcie jego realizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1754, z późn. zm.);
- 10) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków, zgodnie z którymi organizacja producentów owoców i warzyw może zlecać realizację zadań, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r., Nr 197, poz. 2028);
- 11) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie sposobu ustalania wskaźników redukcji, sposobów określania wartości owoców i warzyw sprzedanych oraz okresów referencyjnych stosowanych przy określaniu wartości owoców i warzyw sprzedanych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1895);
- 12) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie maksymalnej części produkcji lub produktów kwalifikujących się do sprzedaży konsumentom na ich własne potrzeby (Dz. U. z 2008 r., Nr 235, poz. 1602);
- 13) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 czerwca 2011 r. w sprawie określenia przypadków, w których spadek wartości produkcji sprzedanej wystąpił z przyczyn niezależnych od wstępnie uznanej grupy producentów owoców i warzyw lub organizacji producentów owoców i warzyw, oraz sposobu potwierdzania tego spadku (Dz. U. z 2011 r., Nr 130, poz. 758);

- 14) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie określenia sposobu zagospodarowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży (Dz.U. z 2009 r. Nr 5, poz. 29);
- 15) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 listopada 2020 w sprawie maksymalnej wysokości rekompensat z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży niektórych gatunków owoców i warzyw, dla których rekompensaty te nie zostały określone przepisami Unii Europejskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2078);
- 16) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 maja 2011 roku w sprawie sposobu, wysokości oraz terminów spłaty przez odbiorców produktów nieprzeznaczonych do sprzedaży wartości tych produktów oraz związanych z tym kosztów sortowania, pakowania oraz transportu (Dz.U. z 2011 r., Nr 105, poz. 618);
- 17) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie określenia trybu i terminu powiadamiania o zamiarze nieprzeznaczenia do sprzedaży owoców i warzyw oraz o planowanym sposobie ich zagospodarowania (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1294);
- 18) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 września 2006 r. w sprawie wzoru świadectwa przejęcia owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży (Dz. U. z 2006 r., Nr 186, poz. 1374);
- 19) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie sposobu oznaczania i zabezpieczenia owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży (Dz. U. z 2016 r., poz. 203);
- 20) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 maja 2011 r. w sprawie wzoru protokołu kontroli wykonania czynności uniemożliwiających wprowadzenie do obrotu lub bezpośredniej konsumpcji owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży (Dz. U. z 2011 r., Nr 104, poz. 611);
- 21) Strategia krajowa dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2022 (Dz. U. MRiRW z 2017 r., poz. 70);
- 22) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie warunków i sposobu wdrażania strategii krajowej w programach operacyjnych realizowanych na rynkach owoców i warzyw (Dz.U. z 2013 r., poz. 800);
- 23) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. *ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007* (Dz. U. L 347 z dnia 20.12.2013 r., str. 671 z późn. zm.), dalej „**RPEiR (UE) nr 1308/2013**”;
- 24) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mają być stosowane w tych sektorach, a także zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 (Dz.U. L 138 z 25.5.2017, str. 4—56 z późn. zm.), dalej „**RK (UE) 2017/891**”;
- 25) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/892 z dnia 13 marca 2017 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz.U. L 138 z 25.5.2017, str. 57—91 z późn. zm.), dalej „**RK (UE) 2017/892**”;

Przepisy określające odstępstwa w odniesieniu do 2020 r. od stosowania niektórych przepisów dotyczących organizacji producentów owoców i warzyw, w związku z pandemią covid-19:

- 1) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/743 z dnia 30 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2017/891 w odniesieniu do obliczania wartości produkcji sprzedanej przez organizacje producentów w sektorze owoców i warzyw (Dz.U. L 176 z 5.6.2020, str. 1-3);
- 2) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/592 z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie tymczasowych nadzwyczajnych środków stanowiących odstępstwo od niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 służących przeciwdziałaniu zakłóceniom na rynku w sektorach owoców i warzyw oraz wina spowodowanym pandemią COVID-19 i wprowadzonymi w związku z nią środkami (Dz.U. L 140 z 4.5.2020, str. 6-12);
- 3) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/600 z dnia 30 kwietnia 2020 r. wprowadzające odstępstwo od rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/892, rozporządzenia wykonawczego (UE) 2016/1150, rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 615/2014, rozporządzenia wykonawczego

(UE) 2015/1368 i rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/39 w odniesieniu do niektórych środków w celu przeciwdziałania kryzysowi spowodowanemu pandemią COVID-19 (Dz.U. L 140 z 4.5.2020, str. 40-45);

- 4) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/884 z dnia 4 maja 2020 r. wprowadzające odstępstwo dotyczące 2020 r. od rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/891 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz od rozporządzenia delegowanego (UE) 2016/1149 w odniesieniu do sektora wina w związku z pandemią COVID-19 (Dz.U. L 205 z 29.6.2020, str. 1-8);
- 5) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/1275 z dnia 6 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2020/592 w sprawie tymczasowych nadzwyczajnych środków stanowiących odstępstwo od niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 służących przeciwdziałaniu zakłóceniom na rynku w sektorach owoców i warzyw oraz wina spowodowanym pandemią COVID-19 i wprowadzonymi w związku z nią środkami (Dz.U. L 300 z 14.9.2020, str. 26-31).

I. INFORMACJE OGÓLNE

SKRÓTY

OP - organizacje producentów, zrzeszenia organizacji producentów, ponadnarodowe organizacje producentów, ponadnarodowe zrzeszenia organizacji producentów

W dokumentacji dotyczącej zatwierdzania zmian programu operacyjnego/ wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego, składanej przez wnioskodawców, pod pojęciem „*organizacji producentów*” należy rozumieć również „*zrzeszenia organizacji producentów*”, „*ponadnarodowe organizacje producentów*” oraz „*ponadnarodowe zrzeszenia organizacji producentów*”.

ZASADY UBIEGANIA SIĘ O ZATWIERDZENIE ZMIAN PROGRAMU OPERACYJNEGO/ ZMIAN WYSOKOŚCI FUNDUSZU OPERACYJNEGO ORAZ WYSOKOŚCI WYDATKÓW NA DZIAŁANIA ZATWIERDZONE W PROGRAMIE OPERACYJNYM I WYSOKOŚCI POMOCY FINANSOWEJ ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ NA BIEŻĄCY ROK REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO

1. Organizacja producentów w trakcie realizacji zatwierdzonego programu operacyjnego może złożyć wniosek o jego zmianę na bieżący rok oraz na kolejne lata realizacji programu operacyjnego. Ponadto, OP w każdym roku może złożyć wniosek o zatwierdzenie zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego.

W przypadku wprowadzania zmian do programu operacyjnego na bieżący rok realizacji, niewymagających zmiany nazw działań, wprowadzania nowych oraz rezygnacji z realizacji zatwierdzonych działań w programie operacyjnym oraz niewymagających zmiany zakresu rzeczowego kosztów, co oznacza, że wprowadzane zmiany dotyczą tylko i wyłącznie zmiany kwoty wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym, zmiany wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości pomocy finansowej na rok bieżący, należy złożyć *wniosek o zatwierdzenie zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego.*

OP nie musi wówczas składać *wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego na bieżący rok realizacji programu operacyjnego.*

W przypadku wprowadzania zmian do programu operacyjnego na bieżący rok realizacji, wśród których znajduje się przynajmniej jedna z następujących zmian:

- a) zmiana rodzaju, zakresu lub sposobu realizacji przynajmniej jednego zatwierdzonego działania w programie operacyjnym,
- b) wprowadzenie przynajmniej jednego nowego działania,
- c) rezygnacja z przynajmniej jednego zatwierdzonego działania,
- d) zmiana zakresu rzeczowego kosztów,

z jednoczesną zmianą wysokości wydatków na działania po zmianach, zmianą wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości pomocy finansowej na rok bieżący, oprócz *wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego* na bieżący rok należy złożyć *wniosek o zatwierdzenie zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego*.

W przypadku zatwierdzania zmiany wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego oraz konieczności wprowadzenia zmian do działań zatwierdzonych w programie operacyjnym na kolejne lata, jednocześnie z *wnioskiem o zatwierdzenie zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego*, OP powinna złożyć *wniosek o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego na kolejne lata realizacji programu operacyjnego*.

W przypadku zatwierdzania wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na kolejny rok realizacji programu operacyjnego oraz konieczności wprowadzenia zmian do działań zatwierdzonych w programie operacyjnym na kolejny rok, na który zatwierdzany jest fundusz operacyjny, jednocześnie z *wnioskiem o zatwierdzenie wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na kolejny rok realizacji programu operacyjnego*, OP powinna złożyć *wniosek o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego na kolejna lata realizacji programu operacyjnego*.

2. Wnioski o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego na rok bieżący / zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego składane są najpóźniej do dnia 15 października w danym roku realizacji programu operacyjnego.
3. Wnioski o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego na kolejne lata realizacji programu operacyjnego składane są najpóźniej w terminie do dnia 15 września roku poprzedzającego rok, którego te zmiany dotyczą.
4. Wniosek musi określać powód, charakter oraz konsekwencje proponowanych zmian.
5. Decyzja w sprawie zatwierdzenia zmian programu operacyjnego na kolejne lata wydawana jest przez dyrektora oddziału regionalnego ARiMR właściwego ze względu na siedzibę OP, w terminie do dnia 15 grudnia roku poprzedzającego rok, którego te zmiany dotyczą.
6. Decyzja w sprawie:
  - zatwierdzenia zmian programu operacyjnego na rok bieżący, lub
  - zatwierdzenia zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego

wydawana jest przez dyrektora oddziału regionalnego ARiMR właściwego ze względu na siedzibę OP niezwłocznie, w terminie do 1 miesiąca od dnia wpływu wniosku - zgodnie z przepisami Kpa, w celu wyeliminowania ewentualnego zagrożenia opóźnień w realizacji zatwierdzonych działań w P.O. na rok bieżący.

Niezależnie od powyższego, stosownie do art. 34 ust. 1 i 2 RK (UE) 2017/891 zmiany P.O./F.O. na bieżący rok realizacji nie mogą być zatwierdzone później niż do dnia 20 stycznia roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o wprowadzenie zmian. Zatem w przypadku złożenia wniosku o zatwierdzenie zmian P.O./F.O. na bieżący rok w ostatnim możliwym terminie tj. 15 października danego roku, ostateczna decyzja administracyjna w ww. sprawie musi być wydana przez dyrektora OR ARiMR nie później niż do dnia 20 stycznia roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o wprowadzenie zmian.

7. Po zatwierdzeniu zmian na bieżący rok realizacji programu operacyjnego, OP może:
  - a) wdrożyć program operacyjny częściowo (pod warunkiem, że zmiany nie spowodują zmniejszenia wysokości funduszu operacyjnego o nie więcej niż 30% pierwotnie zatwierdzonej kwoty);
  - b) zmienić treść programu operacyjnego (np. zmienić nazwy działań, wyłączyć działania, wprowadzić nowe działania);
8. Zmiany programu operacyjnego wprowadzane w bieżącym roku jego realizacji nie mogą spowodować:
  - a) zmiany ogólnych celów programu operacyjnego, z wyłączeniem celu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 lit. f rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007;
  - b) zwiększenia wysokości pierwotnie zatwierdzonego funduszu operacyjnego o więcej niż 25% wysokości tego funduszu albo jego zmniejszenia o więcej niż 30% wysokości tego funduszu;
  - a) wyłączenia działań na rzecz ochrony środowiska, o których mowa w art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, zatwierdzonych do realizacji w danym roku realizacji programu operacyjnego.
(w programie operacyjnym OP musi realizować przynajmniej dwa działania dotyczące ochrony środowiska, o których mowa w *Ramach krajowych na rzecz działań w zakresie ochrony środowiska dla programów operacyjnych organizacji producentów oraz zrzeszeń organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw* lub co najmniej 10% wydatków poniesionych w ramach programów operacyjnych przeznaczać na działania w zakresie ochrony środowiska (zgodnie z art. 33 ust. 5 RPEiR (UE) nr 1308/2013);
  - b) przekroczenia maksymalnego procentowego poziomu funduszu operacyjnego przeznaczanego na cele, działania lub wydatki realizowane w ramach programu operacyjnego, określonego przez ministra właściwego do spraw rynków rolnych na podstawie art. 8 ust. 3a ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, oraz rynku chmielu;
  - c) naruszenia zbiorowego charakteru programu operacyjnego.
9. Po zatwierdzeniu zmian na kolejne lata realizacji programu operacyjnego, OP może:
  - a) zmienić treść programu operacyjnego (np. zmienić nazwy celów i działań, wyłączyć działania, wprowadzić nowe działania);
  - b) wydłużyć okres realizacji programu operacyjnego, maksymalnie do 5 lat;
10. Zmiany programu operacyjnego wprowadzane na kolejne lata jego realizacji nie mogą spowodować:
  - a) wyłączenia działań obligatoryjnych w na rzecz ochrony środowiska, zatwierdzonych do realizacji w ramach programu operacyjnego (OP musi realizować przynajmniej dwa działania dotyczące ochrony środowiska, o których mowa w *Ramach krajowych na rzecz działań w zakresie ochrony środowiska dla programów operacyjnych organizacji producentów oraz zrzeszeń organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw* lub co najmniej 10% wydatków poniesionych w ramach programów operacyjnych przeznaczać na działania w zakresie ochrony środowiska (zgodnie z art. 33 ust. 5 RPEiR (UE) nr 1308/2013);
  - b) naruszenia zbiorowego charakteru programu operacyjnego.

11. Zmiany programu operacyjnego na kolejne lata mogą zostać wprowadzone z dniem 1 stycznia roku następującego po roku w którym zwrócono się o zmiany.
12. Po zatwierdzeniu zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego, OP może:
  - a) zwiększyć wysokość funduszu operacyjnego maksymalnie do 25% pierwotnie zatwierdzonej kwoty, albo zmniejszyć wysokość funduszu operacyjnego maksymalnie o 30% pierwotnie zatwierdzonej kwoty;
  - b) zmienić wysokość wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym.
13. Zmiany wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego nie mogą spowodować:
  - a) zwiększenia wysokości funduszu operacyjnego o więcej niż 25% pierwotnie zatwierdzonej kwoty, albo jego zmniejszenia o więcej niż 30% pierwotnie zatwierdzonej kwoty;
  - b) zmiany wysokości pomocy finansowej ponad określone limity.
14. OP składa informację o zakresie zmian programu operacyjnego / zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej, które nie wymagają wydania decyzji dotyczącej ich zatwierdzenia, w sytuacji gdy:
  - a) zmiany nie powodują częściowej realizacji programu operacyjnego, polegającej na niepełnej realizacji lub braku realizacji wybranych działań zatwierdzonych w programie operacyjnym na bieżący rok;
  - b) zmiany nie powodują zmiany treści programu operacyjnego, w szczególności:
    - zmiany rodzaju, zakresu lub sposobu realizacji działań zatwierdzonych w programie operacyjnym lub
    - wprowadzenia do programu operacyjnego nowych działań;
  - c) zmiany programu nie powodują zmiany (zwiększenia/zmniejszenia) wysokości funduszu operacyjnego;
  - d) nie została zwiększona kwota funduszu operacyjnego przeznaczona na wypłaty z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży, do takiej kwoty, że wydatki na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego przekroczą 1/3 wydatków z funduszu operacyjnego na dany rok. (Pułap wydatków na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania nimi (1/3 wydatków z F.O.), w ramach programów operacyjnych zrzeszeń organizacji producentów, oblicza się na poziomie każdej organizacji producentów będącej członkiem danego zrzeszenia). Limit ten nie ma zastosowania w 2020 r., stosownie do art. 1 ust. 4 RK(UE) 2020/884 oraz art. 1 RK(UE) 2020/592 zmienionego przez art. 1 pkt. 1 RK(UE) 2020/1275.
15. Wydatki na działania zatwierdzone w programie operacyjnym mogą zostać objęte pomocą finansową w przypadku ich zwiększenia maksymalnie o 20% w stosunku do wartości zatwierdzonej, bez konieczności złożenia wniosku o zatwierdzenie zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego pod warunkiem, że:
  - a) nastąpi jednoczesne obniżenie wydatków na inne działania,
  - b) nie zostanie przekroczona zatwierdzona wysokość funduszu operacyjnego.

W przypadku wprowadzania zmian do programu operacyjnego i funduszu operacyjnego na bieżący rok realizacji, nie powodujących częściowego wykonania programu operacyjnego, polegającego na niepełnej realizacji lub braku realizacji zatwierdzonych działań w programie operacyjnym oraz nie powodujących zmiany treści programu operacyjnego, w szczególności polegających na zmianie rodzaju, zakresu (kosztów) lub sposobu realizacji działań zatwierdzonych w programie operacyjnym lub wprowadzeniu do programu operacyjnego nowych działań czy wydłużeniu okresu jego realizacji, co oznacza, że wprowadzane zmiany dotyczą tylko i wyłącznie zmiany kwoty wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym,

zwiększenia wydatków na niektóre działania maksymalnie o 20% w stosunku do wartości zatwierdzonej, przy jednoczesnym obniżeniu wydatków na inne działania zatwierdzone w programie operacyjnym, natomiast wysokość funduszu operacyjnego oraz wysokość pomocy finansowej na rok bieżący nie ulega zwiększeniu, organizacja producentów składa informację o zakresie zmian programu operacyjnego, bez konieczności uzyskania ich zatwierdzenia. Jednocześnie, maksymalny odsetek funduszu operacyjnego, przeznaczony na poszczególne cele programu operacyjnego nie może przekroczyć 60% wydatków w każdym roku realizacji programu (z wyłączeniem celu "Środki zapobiegania kryzysom i zarządzania w sytuacjach kryzysowych", dla którego maksymalne wydatki nie przekraczają 1/3 wydatków w danym roku realizacji programu operacyjnego. Pułap wydatków na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania nimi (1/3 wydatków z F.O.), w ramach programów operacyjnych zrzeszeń organizacji producentów, oblicza się na poziomie każdej organizacji producentów będącej członkiem danego zrzeszenia). Limity te nie mają zastosowania w 2020 r., stosownie do art. 1 ust. 4 RK(UE) 2020/884 oraz art. 1 RK(UE) 2020/592 zmienionego przez art. 1 pkt. 1 RK(UE) 2020/1275.

Ponadto, w przypadku finansowania z funduszu operacyjnego pro-środowiskowych „horyzontalnych działań: uczestnictwo w szkoleniach lub korzystanie z usług doradczych w zakresie ochrony środowiska, wydatki na zatrudnienie wykwalifikowanego personelu nie mogą przekroczyć 30% całkowitych wydatków w całym okresie realizacji programu na działania pro-środowiskowe, które uzupełniają (towarzyszą im bądź są z nimi związane).

W powyższym przypadku organizacja producentów nie musi składać *wniosku o zatwierdzenie zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego, ani wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego na bieżący rok realizacji programu operacyjnego.*

W przypadku, gdy zmiany programu operacyjnego niewymagające ich zatwierdzenia dotyczą wydatków niekwalifikowanych w ramach programu operacyjnego, wówczas Dyrektor oddziału regionalnego ARiMR (lub osoba przez niego upoważniona) powinien niezwłocznie poinformować o tym organizację producentów. Ponadto, w przypadku, gdy zmiany programu operacyjnego proponowane przez organizację producentów dotyczą wydatków kwalifikowanych, jednakże wprowadzane zmiany wymagają zatwierdzenia lub ich zakres przekracza 20% zatwierdzonych kwot wydatków na działania lub przekracza zatwierdzoną wysokość funduszu operacyjnego, Dyrektor oddziału regionalnego ARiMR (lub osoba przez niego upoważniona) powinien niezwłocznie poinformować organizację producentów o możliwości złożenia *wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego i/lub funduszu operacyjnego* (do 15 października danego roku realizacji P.O.).

Warunki zmian *programu operacyjnego* wprowadzanych w trakcie jego realizacji, niewymagających zatwierdzenia określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2017 r. w sprawie warunków i trybu zmian programu operacyjnego wprowadzanych w trakcie jego realizacji.

Dokumenty potwierdzające wprowadzenie zmian niewymagających zatwierdzenia OP dołącza do wniosku o przyznanie pomocy finansowej.

Jeśli organizacja producentów nie poinformowała dyrektora oddziału regionalnego ARiMR o zmianach niewymagających zatwierdzenia, wprowadzonych w trakcie realizacji programu operacyjnego, nie jest możliwe objęcie pomocą finansową na dofinansowanie funduszu operacyjnego dodatkowych wydatków na działania, wynikających z tych zmian.

16. Zgodnie z art. 34 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) Nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. *uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro* (Dz. U. L 255 z 28.8.2014, str. 18), **w odniesieniu do sum, o których mowa w pkt 2 lit. a) Załącznika III do RK (UE) 2017/891, przeznaczonych na pokrycie kosztów ogólnych szczególnie związanych z funduszami lub programami operacyjnymi, o których mowa w art. 32 i 33 RPEiR (UE) nr 1308/2013, terminem operacyjnym dla kursu walutowego jest dzień 1 stycznia roku, do którego odnoszą się te koszty ogólne** (tj. roku, na który zatwierdzono fundusz operacyjny).

Natomiast, stosownie do art. 40 RK (UE) Nr 907/2014 w przypadku **gdy termin operacyjny jest ustalony** na mocy prawodawstwa Unii, **kursem walutowym**, który należy zastosować, **jest ostatni kurs** wyznaczony przez Europejski Bank Centralny (EBC) **przed pierwszym dniem miesiąca, w którym miał miejsce termin operacyjny.**

Mając powyższe na uwadze, dla ustalenia właściwego **kursu wymiany euro na złote**, w celu wyliczenia maksymalnej kwoty ryczału w wysokości 180 tys. euro, na **koszty administracyjne** w funduszu operacyjnym, należy przyjąć **ostatni kurs ustalony przez Europejski Bank Centralny (EBC) przed dniem 1 stycznia roku, na który zatwierdzono fundusz operacyjny**

W przypadku gdy organizacja producentów składa wniosek o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego na kolejne lata realizacji programu operacyjnego, dla ustalenia właściwego kursu wymiany euro na złote, w celu wyliczenia maksymalnej kwoty ryczału w wysokości 180 tys. euro, na koszty administracyjne w funduszu operacyjnym, należy przyjąć ostatni kurs ustalony przez Europejski Bank Centralny (EBC) przed dniem złożenia wniosku.

17. Maksymalny odsetek funduszu operacyjnego, który może być przeznaczony na poszczególne cele programu operacyjnego nie może przekroczyć 60% wydatków w każdym roku realizacji programu operacyjnego (z wyłączeniem celu "Środki zapobiegania kryzysom i zarządzania w sytuacjach kryzysowych", dla którego maksymalne wydatki nie przekraczają 1/3 wydatków w danym roku realizacji programu operacyjnego. Pułap wydatków na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania nimi (1/3 wydatków z F.O.), w ramach programów operacyjnych zrzeczeń organizacji producentów, oblicza się na poziomie każdej organizacji producentów będącej członkiem danego zrzeczenia). Limity te nie mają zastosowania w 2020 r., stosownie do art. 1 ust. 4 RK(UE) 2020/884 oraz art. 1 RK(UE) 2020/592 zmienionego przez art. 1 pkt. 1 RK(UE) 2020/1275.
18. W przypadku finansowania z funduszu operacyjnego pro-środowiskowych *horyzontalnych działań: uczestnictwo w szkoleniach, korzystanie z usług doradczych w zakresie ochrony środowiska*, wydatki na zatrudnienie wykwalifikowanego personelu nie mogą przekroczyć 30% całkowitych wydatków w całym okresie realizacji programu na działania pro-środowiskowe, które uzupełniają (towarzyszą im bądź są z nimi związane). W przypadku realizacji działań na rzecz ochrony środowiska niewymagających kontynuacji, działania horyzontalne, które będą je uzupełniać, powinny być podejmowane jedynie w latach ich realizacji.
19. Zgodnie z pkt. 1 Załącznika III RK (UE) 2017/891 kosztem kwalifikowanym w ramach programu operacyjnego mogą być:
- koszty szczególne związane z zapewnianiem monitorowania zgodności z normami, o których mowa w tytule II niniejszego rozporządzenia, z przepisami fitosanitarnymi oraz z maksymalnym poziomem pozostałości.
- Koszty szczególne oznaczają koszty dodatkowe, obliczone jako różnica między kosztami zwykłymi a kosztami rzeczywiście poniesionymi.
- Zatem, w przypadku finansowania w ramach programu operacyjnego kosztów:
- „*przeprowadzania certyfikacji i kosztów szczególnych utrzymania certyfikatów w ramach certyfikowanych systemów zapewniania jakości oraz regularnych audytów niezbędnych do wdrażania i utrzymania certyfikowanych systemów zapewniania jakości lub*
  - *zapewnienie monitorowania zgodności z normami jakości handlowej z przepisami fitosanitarnymi oraz z maksymalnym poziomem pozostałości*
- w ramach działania: „Stosowanie systemów poprawy jakości owoców i warzyw, kontroli jakości owoców i warzyw oraz systemów identyfikowalności produktów sektora owoców i warzyw”, pomocą finansową mogą zostać objęte jedynie koszty dodatkowe wynikające z tych działań, ustalone jako różnica między kosztami zwykłymi, a planowanymi do poniesienia kosztami w ramach ww. działań, których wysokość będzie wynikała z kalkulacji sporządzonej przez organizację producentów. Natomiast, celem weryfikacji poprawności skalkulowania wysokości kosztów dodatkowych wynikających z ww. wydatków, organizacja producentów przedmiotową kalkulację zobowiązana jest załączyć do wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego,

w przypadku wprowadzania w drodze zmian do programu operacyjnego nowych działań, o których mowa powyżej.

Uwaga: Koszty przeprowadzenia certyfikacji w ramach certyfikowanych systemów zapewnienia jakości owoców i warzyw np. HACCP, GlobalGAP i Tesco Nurture (TNC), BRC, IP, są kwalifikowane do objęcia pomocą finansową na dofinansowanie funduszu operacyjnego pod warunkiem, że uzyskanie certyfikatu w ramach powyższych systemów nie jest obowiązkowe w świetle obowiązujących przepisów.

20. W przypadku wprowadzania w drodze zmian do programu operacyjnego nowych działań środowiskowych, w których występuje zastępowanie istniejących maszyn, urządzeń i instalacji nowymi, zgodnie z art. 31 ust 6 RK (UE) 2017/891 oraz pkt. 4.3 Ram krajowych, wartość końcową zastąpionych inwestycji należy:

- a) dodać do funduszu operacyjnego, lub
- b) odjąć od kosztów zastąpienia.

Mając powyższe na uwadze organizacja producentów powinna przedstawić kalkulację wartości rezydualnej (końcowej) zastępowanej maszyny, urządzenia, instalacji, również w sytuacji, gdy działania te są podejmowane w gospodarstwach członków i właścicielami zastępowanych inwestycji są członkowie.

Kalkulacja sporządzona przez organizację producentów powinna wskazywać wartość umorzenia wynikającą z amortyzacji. W przedmiotowej kalkulacji należy uwzględnić wartość początkową maszyn i urządzeń, ustaloną na podstawie dowodu zakupu, roczną stopę amortyzacji dla danej maszyny, urządzenia oraz lata ich użytkowania. Po odjęciu od wartości początkowej wartości umorzenia, organizacja producentów wskazuje wartość rezydualną (końcową), którą następnie zobowiązana jest odjąć od kosztów zastąpienia, kwalifikowanych do objęcia pomocą finansową.

Wyceny wartości końcowej należy dokonać odrębnie dla każdej zastępowanej maszyny/urządzenia, w ramach danego działania natomiast sumę wartości rezydualnych dla wszystkich zastępowanych maszyn/urządzeń należy odjąć od całkowitych kosztów ich zastąpienia, w ramach danego działania.

W każdym przypadku przedmiotowa kalkulacja powinna zostać potwierdzona przez osobę odpowiedzialną za system finansowo-księgowy w organizacji producentów. W sytuacji, gdy członek nie dysponuje dowodem zakupu maszyny lub urządzenia, organizacja powinna sporządzić powyższą kalkulację wychodząc od wartości początkowej ustalonej np. w oparciu o rok produkcji maszyny/urządzenia.

Zatem, w przypadku działań realizowanych w gospodarstwach członków, organizacja producentów powinna przedstawić kalkulację sporządzoną na podstawie wiarygodnych danych uzyskanych od członków w gospodarstwach, których zrealizowane zostaną inwestycje związane z zastąpieniem istniejących maszyn i urządzeń lub ewentualnie przedstawić wycenę rzeczoznawcy.

Organizacja producentów powinna przedstawić kalkulację wartości rezydualnej, w oparciu o planowane lata realizacji działań i związane z tym lata amortyzacji inwestycji, które będą zastępowane, w przypadku wprowadzania do programu operacyjnego nowych działań, w których występuje zastępowanie inwestycji oraz dla działań zatwierdzonych - w przypadku zmian wprowadzonych do programu operacyjnego w zakresie harmonogramu realizacji inwestycji.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że przepisy art. 31 ust 6 RK (UE) 2017/891 odnoszą się do wszystkich inwestycji realizowanych w ramach programu operacyjnego, zatem również w przypadku realizacji działań inwestycyjnych określonych w Strategii krajowej (innych niż środowiskowe), w których wystąpi zastępowanie inwestycji, należy stosować wyżej opisany tryb postępowania.

21. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie sposobu zagospodarowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, owoce i warzywa nieprzeznaczone do sprzedaży mogą być przeznaczone na:

- 1) bezpłatną dystrybucję,
- 2) pasze dla zwierząt znajdujących się:
  - a) w gospodarstwach rolnych,
  - b) w ogrodach zoologicznych,
  - c) w parkach narodowych i parkach krajobrazowych,
  - d) w rezerwach przyrody,

- e) na terenach obwodów łowieckich, jeżeli zwierzęta te są przedmiotem gospodarki łowieckiej.
22. W ramach programów operacyjnych zatwierdzonych zgodnie z RPEiR (UE) nr 1308/2013 oraz RK (UE) 2017/891, **pomoc finansowa na dofinansowanie funduszu operacyjnego wynosi 100% w przypadku rozdysponowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży w ramach bezpłatnej dystrybucji w odniesieniu do produktów, których ilość nie przekracza limitu 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów** i obejmuje:
- a) koszty owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży (rekompensaty finansowej) - zgodnie z art. 45 ust. 1 RK (UE) 2017/891 ustalonych na podstawie stawek jednostkowych na każde 100 kg produktu, zadeklarowanych przez OP na podstawie przedłożonej kalkulacji opartej np. na aktualnych stawkach rynkowych, dokumentach księgowych, które to stawki nie mogą jednocześnie przekraczać stawek maksymalnych określonych przez UE:
- w Załączniku IV do RK (UE) 2017/891 – w odniesieniu do produktów wymienionych w Załączniku IV RK (UE) 2017/891,
  - w art. 45 ust. 1 akapit 2 RK (UE) 2017/891 – w odniesieniu do produktów niewymienionych w Załączniku IV RK (UE) 2017/891
- Jednakże, jeżeli organizacja producentów otrzymała od osób trzecich rekompensatę za produkty wycofane, wsparcie, o którym mowa powyżej, zmniejsza się o wpływy netto danej organizacji producentów uzyskane z produktów wycofanych z rynku. Aby kwalifikować się do otrzymania wsparcia, odnośne produkty są wycofywane z rynku handlowego owoców i warzyw.
- b) koszty transportu owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży rozdysponowanych w drodze bezpłatnej dystrybucji - zgodnie z art. 16 ust. 1 RK (UE) 2017/892 ustalony na podstawie stawek ryczałtowych na tonę produktu w oparciu o odległości między miejscem wycofania, a miejscem docelowym, określonych w Załączniku IV do RK (UE) 2017/892,
- c) koszty sortowania i pakowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży rozdysponowanych w drodze bezpłatnej dystrybucji - zgodnie z art. 17 ust. 1 RK (UE) 2017/892 ustalony na podstawie stawek ryczałtowych na tonę produktu (w opakowaniach o wadze netto nieprzekraczającej 25 kg), określonych w Załączniku V do RK (UE) 2017/892.

Na etapie wypłaty pomocy finansowej, jeżeli koszty z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży w zakresie rekompensaty finansowej za produkt, ustalone na podstawie stawek maksymalnych określonych w przepisach, przekraczają koszty rzeczywiste, poniesione przez organizację producentów, pomoc finansowa z tego tytułu, zostanie ograniczona do wysokości kosztów rzeczywistych.

Natomiast, w przypadku rozdysponowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży w ramach bezpłatnej dystrybucji w odniesieniu do produktów, których ilość przekracza limit 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów, pomoc finansowa na dofinansowanie funduszu operacyjnego wynosi 50% lub 60% * planowanych wydatków i dotyczy:

- a) rekompensaty finansowej, zgodnie z art. 45 ust. 1 RK (UE) 2017/891,
- b) kosztów transportu w ramach bezpłatnej dystrybucji, zgodnie z art. 16 ust. 1 RK (UE) 2017/892,
- c) kosztów sortowania i pakowania w ramach bezpłatnej dystrybucji, zgodnie z art. 17 ust. 1 RK (UE) 2017/892.

* w zależności od spełnienia przez program operacyjny lub jego część warunków określonych w art. 34 ust. 3 RPEiR (UE) nr 1308/2013.

W przypadku warunku określonego w art. 34 ust. 3 lit. f) przedmiotowego rozporządzenia z zastrzeżeniem warunku wskazanego w art. 8a ust. 1 lit. b) RK (UE) 2017/892 tj. jeżeli organizacja producentów wniosła o to w momencie przedkładania swego programu operacyjnego do zatwierdzenia.

23. Koszty rekompensaty finansowej (tj. koszt produktu) powinny zostać ustalone na podstawie stawek jednostkowych zadeklarowanych przez OP (wynikających z przedłożonych szacunkowych kalkulacji, opartych np. na aktualnych stawkach rynkowych, dokumentach księgowych), które to stawki nie mogą przekraczać stawek maksymalnych wynikających z art. 45 ust. 1 RK (UE) 2017/891. Natomiast koszty transportu, sortowania i pakowania powinny zostać ustalone na

podstawie stawek ryczałtowych określonych odpowiednio w art. 16 ust. 1 oraz art. 17 ust. 1 RK (UE) 2017/892. Tym samym, różnica pomiędzy kosztami rzeczywiście poniesionymi z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży, a kosztami ustalonymi na podstawie stawek maksymalnych bądź ryczałtowych określonych na podstawie, o której mowa powyżej nie może stanowić kosztu kwalifikowanego do objęcia pomocą finansową na dofinansowanie funduszu operacyjnego w ramach programu operacyjnego.

24. W ramach programów operacyjnych zatwierdzonych zgodnie z RPEiR (UE) nr 1308/2013, RK (UE) 2017/891 oraz RK (UE) 2017/892 organizacja producentów, która wykorzystwała limit pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego w wysokości 4,1% wartości produktów sprzedanych, może zwiększyć przedmiotowy limit maksymalnie do 4,6% wartości produktów sprzedanych w trakcie realizacji programu operacyjnego, pod warunkiem wykorzystania nadwyżki 0,5% wartości produktów sprzedanych, na pomoc finansową dotyczącą środków zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi. W przypadku zrzeczenia organizacji producentów ta wielkość procentowa może zostać zwiększona do 4,7% wartości produkcji sprzedanej, pod warunkiem wykorzystania nadwyżki 0,6% wartości produktów sprzedanych przez dane zrzeczenie organizacji producentów w imieniu jego członków wyłącznie na potrzeby środków zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego.
25. W ramach programów operacyjnych, nieprzeznaczenie owoców i warzyw do sprzedaży dotyczy tylko i wyłącznie świeżych owoców i warzyw. Nieprzeznaczeniu owoców i warzyw do sprzedaży nie podlegają produkty przetworzone lub uzyskane w wyniku destylacji owoców i warzyw.
26. W programach operacyjnych, ilość owoców i warzyw nieprzeznaczona do sprzedaży, rozdysponowana w ramach bezpłatnej dystrybucji, kwalifikująca się do objęcia pomocą unijną w wysokości 100% planowanych wydatków, nie może przekroczyć 5% wielkości produkcji stanowiącej przedmiot obrotu, obliczanej na podstawie średniej arytmetycznej całkowitej ilości produktów, w odniesieniu do których uznano organizację producentów i wprowadzonych na rynek za pośrednictwem tej organizacji (także w drodze bezpłatnej dystrybucji) w ciągu trzech lat poprzedzających rok objęty wnioskiem.

Ilość owoców i warzyw nieprzeznaczona do sprzedaży, rozdysponowana na paszę dla zwierząt nie może przekroczyć 10% średniej wielkości produkcji sprzedanej przez tę organizację w ciągu trzech poprzednich lat. Jednocześnie łączna suma odsetków z trzech kolejnych lat nie może przekraczać 15% po dodaniu udziału dla danego roku oraz udziałów produktów wycofanych z rynku w dwóch poprzednich latach, obliczonych na podstawie odpowiedniej wielkości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów w tych dwóch poprzednich latach (art. 45 ust. 2 RK (UE) 2017/891 zmieniony przez art. 1 pkt. 5 lit. b) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/652

Ilość owoców i warzyw nieprzeznaczona do sprzedaży, rozdysponowana w ramach bezpłatnej dystrybucji objęta 50 lub 60*% wsparciem (tj. powyżej 5% limitu ilościowego) ograniczona jest maksymalnym odsetkiem funduszu operacyjnego, który może być przeznaczony na cel "Środki zapobiegania kryzysom i zarządzania w sytuacjach kryzysowych", a który to nie może przekroczyć 1/3 wydatków w danym roku realizacji programu operacyjnego. Jednocześnie w limicie 1/3 wydatków muszą zostać uwzględnione wszystkie wydatki związane z nieprzeznaczeniem owoców i warzyw w danym roku. Limit ten nie ma zastosowania w 2020 r., stosownie do art. 1 ust. 4 RK (UE) 2020/884 oraz art. 1 RK (UE) 2020/592 zmienionego przez art. 1 pkt. 1 RK (UE) 2020/1275.

Jeżeli informacja o wielkości produkcji owoców i warzyw, stanowiącej przedmiot obrotu danej organizacji producentów, niezbędna do ustalenia limitu (o którym mowa wyżej) nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży przez daną organizację producentów, w ramach pomocy unijnej na dofinansowanie funduszu operacyjnego, jest niedostępna, stosuje się wielkość produkcji w odniesieniu do której dana organizacja producentów została uznana.

Powyżej wymienione odsetki (5% wielkości produkcji stanowiącej przedmiot obrotu) są rocznymi średnimi z trzyletniego okresu z 5-procentowym marginesem przekroczenia w skali roku (tzn. w pierwszym roku limit nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży może wynieść maksymalnie 10% (5% +5%), natomiast w kolejnych latach musi spaść, aby suma z trzech lat wyniosła 15% (15%/3 = 5%).

27. W ramach programów operacyjnych w celu finansowania środków zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi organizacje producentów mogą zaciągać kredyty na warunkach komercyjnych. W tym przypadku spłata kapitału i odsetek od tych kredytów może stanowić część programu operacyjnego i dlatego też może kwalifikować się do pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego. Jakikolwiek szczególne działanie w ramach zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi jest finansowane z tych kredytów lub bezpośrednio z konta funduszu operacyjnego, ale nie jednocześnie z obu tych źródeł.

Powyższe kredyty zaciągane przez organizacje producentów na warunkach komercyjnych nie są instrumentem zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi, ale jedynie narzędziem do finansowania takich środków.

Przedmiotowe kredyty mogą stanowić koszt kwalifikowany w ramach programu operacyjnego, pod warunkiem, że na moment zaciągnięcia kredytu na finansowanie określonego instrumentu zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi, taki instrument jest już dostępny i kwalifikowany w ramach programu operacyjnego w danym Państwie Członkowskim (w myśl art. 37 RK (UE) 2017/891).

28. Zgodnie z art. 29 ust. 2 RK (UE) 2017/892, jeżeli produkty są przeznaczone do bezpłatnej dystrybucji, Państwa Członkowskie mogą poddać kontroli mniejszą ilość niż 100% owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, pod warunkiem, że nie będzie to mniej niż 10% danej ilości owoców i warzyw, przeznaczonych do bezpłatnej dystrybucji przez daną organizację producentów w ciągu roku gospodarczego.

Kontrola może odbyć się w organizacji producentów i/lub siedzibach odbiorców wycofanych produktów.

Jeżeli kontrola wykazuje znaczne nieprawidłowości, należy przeprowadzić dodatkowe kontrole.

29. W myśl art. 34 ust. 4 RPEiR (UE) nr 1308/2013, owoce i warzywa, które na podstawie decyzji Prezesa ARiMR zostały przeznaczone do bezpłatnej dystrybucji, są przekazywane przez organizację producentów:

- uznanym organizacjom charytatywnym i fundacjom, które wykorzystują te owoce i warzywa w ich działalności służącej pomocy osobom nie posiadającym środków do życia, których prawo do otrzymywania pomocy społecznej jest uznane w prawie krajowym,
- wyznaczonym innym jednostkom organizacyjnym, takim jak: szkoły, szpitale, domy opieki społecznej, zakłady karne, obozy wypoczynkowe dla dzieci, pod warunkiem, że placówki te podejmą wszelkie kroki dla zagwarantowania, że dystrybuowane w ten sposób ilości produktów będą stanowić jedynie uzupełnienie ilości normalnie przez nie kupowanych.

Wykaz zatwierdzonych jednostek, które są uprawnione do otrzymania od organizacji producentów bezpłatnie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, prowadzi Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Organizacje Producentów mogą dokonywać operacji nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży w momencie pojawienia się trudności ze zbytem owoców i warzyw, spadku cen rynkowych i pogorszenia opłacalności produkcji.

Natomiast, o pomoc finansową z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży oraz z tytułu kosztów transportu, pakowania i sortowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, w przypadku bezpłatnej dystrybucji, organizacje producentów mogą występować składając wniosek o przyznanie pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego.

30. W ramach programów operacyjnych, warunkiem uzyskania pomocy na dofinansowanie funduszu operacyjnego z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży jest:

- 1) zatwierdzenie w programie operacyjnym nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży w ramach środków zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi oraz zatwierdzenie kwoty na ten cel w zatwierdzonym na dany rok funduszu operacyjnym;
- 2) powiadomienie Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o zamiarze nieprzeznaczenia do sprzedaży określonej ilości owoców i warzyw i planowanym sposobie ich zagospodarowania;

- 3) zagospodarowanie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży zgodnie z decyzją Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sprawie zezwolenia na rozdysponowanie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży;
- 4) spełnienie wymagań jakości handlowej;
- 5) dokonanie nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży nie wcześniej niż 1 dnia roku gospodarczego i nie później niż ostatniego dnia roku, którego dotyczy wniosek o przyznanie pomocy finansowej (tj. od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku);
- 6) przestrzeganie limitu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży;
- 7) złożenie do dyrektora oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wniosku o przyznanie pomocy na dofinansowanie funduszu operacyjnego, obejmującego nieprzeznaczenie owoców i warzyw do sprzedaży w ramach działań zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi, zatwierdzonych na dany rok realizacji PO.

31. Koszt owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży (rekompensata finansowa) stanowi iloczyn ilości owoców i warzyw nieprzeznaczonej do sprzedaży i stawki jednostkowej ustalonej na podstawie planowanych do poniesienia wydatków skalkulowanych w oparciu szacunkowe stawki przyjęte np. na podstawie aktualnych stawek rynkowych, dokumentów księgowych, nieprzekraczających stawek maksymalnych za 100 kg poszczególnych produktów wymienionych w Załączniku IV do RK (UE) 2017/891:

Produkt	Maksymalne wsparcie (EUR/100 kg)	
	Bezpłatna dystrybucja	Pozostałe przeznaczenia
kalafior	21,05	15,79
Pomidory (od 1 czerwca do 31 października)	7,25	7,25
pomidory (od 1 listopada do 31 maja)	33,96	25,48
jabłka	24,16	18,11
winogrona	53,52	40,14
morele	64,18	48,14
brzoskwinie	37,32	27,99
gruszki	33,96	25,47
nektarynki	37,82	28,37
bakłażany	31,20	23,41
melony	48,10	36,07
arbuzy	9,76	7,31

Kwoty rekompensaty finansowej za produkty przekazane na paszę dla zwierząt oraz do bezpłatnej dystrybucji powyżej 5% limitu liściowego obejmują wkład Unii Europejskiej oraz wkład organizacji producentów owoców i warzyw.

Dla programów operacyjnych realizowanych od dnia 1 stycznia 2018 r. oraz korzystających z opcji, o której mowa w art. 80 ust. 1 lit. b) i c) RK (UE) 2017/891, maksymalne jednostkowe kwoty rekompensaty finansowej za produkt z tytułu nieprzeznaczenia do sprzedaży owoców i warzyw niewymienionych w Załączniku IV do RK (UE) 2017/891, są ustalane zgodnie z art. 45 ust. 1 RK (UE) 2017/891.

Pomoc finansowa może stanowić 100% planowanych kosztów ustalonych w powyżej wskazany sposób lub kosztów zaplanowanych na podstawie rzeczywistych danych np. księgowych (zależnie od tego, która kwota jest niższa), jedynie w doniesieniu do produktów, których ilość nie przekracza 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów. W przypadku produktów, których ilość przekracza 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów - pomoc finansowa wynosi 50% lub 60* planowanych wydatków.

32. Pomoc finansowa na koszty sortowania i pakowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, będących przedmiotem bezpłatnej dystrybucji, wypłacana jest organizacjom

producentów, które dokonały tych czynności i uzyskały potwierdzenie na świadectwach przejęcia owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, że przekazane przez tę organizację owoce i warzywa zostały posortowane i zapakowane w opakowania nie większe od 25 kg. Zgodnie z art. 17 ust. 2 RK (UE) 2017/892 na opakowaniach produktów przeznaczonych do bezpłatnej dystrybucji należy umieścić emblemat UE oraz co najmniej jedną z adnotacji określonych w Załączniku VI do tego rozporządzenia.

Koszt sortowania i pakowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, będących przedmiotem bezpłatnej dystrybucji, stanowi iloczyn ilości danego gatunku owoców i warzyw nieprzeznaczonej do sprzedaży, posortowanych oraz przekazanych do bezpłatnej dystrybucji w opakowaniach do 25 kg i stawki ryczałtowej ustalonej dla każdej tony danego produktu, określonej w Załączniku V RK (UE) 2017/892, tj.:

1. Jabłka - 187,7 euro/t,
2. Gruszki - 159,6 euro/t,
3. Pomarańcze - 240,8 euro/t,
4. Klementynki - 296,6 euro/t,
5. Brzoskwinie - 175,1 euro/t,
6. Nektaryny - 205,8 euro/t,
7. Arbuz - 167,0 euro/t,
8. Kalafior - 169,1 euro/t,
9. Pozostałe produkty - 201,1 euro/t.

Przy czym w przypadku produktów przekazanych do bezpłatnej dystrybucji w ilości nieprzekraczającej 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów, stawka pomocy z tytułu kosztów sortowania i pakowania stanowi 100 % planowanych wydatków, natomiast w odniesieniu do produktów których ilość przekracza 5% limit - stawka pomocy stanowić może jedynie 50% lub 60* wydatków planowanych z tego tytułu.

33. Pomoc finansowa w formie kwoty kosztów transportu owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, w ramach ich bezpłatnej dystrybucji wypłacana jest organizacjom producentów, które faktycznie poniosły koszty operacji transportu.

Płatność z tytułu kosztów transportu stanowi iloczyn ilości danego gatunku owoców lub warzyw nieprzeznaczonej do sprzedaży, wyrażonej w tonach i stawki ryczałtowej określonej w Załączniku IV do RK (UE) 2017/892, dostosowana do przedziałów odległości. Ryczałtowe stawki z rozporządzenia wynoszą:

18,2 €/t	< 25 km
41,4 €/t	≥ 25 < 200 km
54,3 €/t	≥ 200 < 350 km
72,6 €/t	≥ 350 < 500 km
95,3 €/t	≥ 500 < 750 km
108,3 €/t	≥ 750 km

Jeżeli transport owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży w przypadku bezpłatnej dystrybucji odbywać się będzie środkiem transportu wyposażonym w urządzenia chłodnicze stosuje się dodatek 8,5 €/t, a przy transporcie morskim/ wodnym stosowany jest współczynnik redukcji 0,6.

Przy czym w przypadku produktów przekazanych do bezpłatnej dystrybucji w ilości nieprzekraczającej 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów, stawka pomocy z tytułu kosztów transportu stanowi 100 % planowanych wydatków, natomiast w odniesieniu do produktów których ilość przekracza 5% limit - stawka pomocy stanowić może jedynie 50% lub 60* wydatków planowanych z tego tytułu.

34. W ramach programów operacyjnych pomoc finansowa Unii Europejskiej polega na dofinansowaniu funduszu operacyjnego w wysokości:

- 50% wydatków poniesionych z funduszu operacyjnego na działania zatwierdzone w programie operacyjnym, w tym środki zapobiegania kryzysom i zarządzania w sytuacjach kryzysowych oraz z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży, będących przedmiotem bezpłatnej dystrybucji, w odniesieniu do produktów których ilość przekracza 5%

wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów (w tym: rekompensata finansowa, koszt sortowania i pakowania oraz koszt transportu owoców i warzyw),

- 100% wydatków poniesionych na bezpłatną dystrybucję owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży w odniesieniu do produktów których ilość nie przekracza 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów (w tym: rekompensata finansowa, koszt sortowania i pakowania oraz koszt transportu owoców i warzyw),
- 50% zryczałtowanej stawki z tytułu kosztów administracyjnych, równej 2% kwoty funduszu operacyjnego.

w przypadku gdy program operacyjny lub jego część nie spełnia żadnego z warunków określonych w art. 34 ust. 3 RPEiR (UE) nr 1308/2013,

lub na wniosek organizacji producentów:

- 60% wydatków poniesionych z funduszu operacyjnego na działania zatwierdzone w programie operacyjnym, w tym środki zapobiegania kryzysom i zarządzania w sytuacjach kryzysowych oraz z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży, będących przedmiotem bezpłatnej dystrybucji, w odniesieniu do produktów których ilość przekracza 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów (w tym: rekompensata finansowa, koszt sortowania i pakowania oraz koszt transportu owoców i warzyw),
- 100% wydatków poniesionych na bezpłatną dystrybucję owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży w odniesieniu do produktów których ilość nie przekracza 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów (w tym: rekompensata finansowa, zryczałtowany koszt sortowania i pakowania oraz zryczałtowany koszt transportu owoców i warzyw),
- 60% zryczałtowanej stawki z tytułu kosztów administracyjnych, równej 2% kwoty funduszu operacyjnego.

w przypadku gdy program operacyjny lub jego część spełnia przynajmniej jeden z warunków określonych w art. 34 ust. 3 RPEiR (UE) nr 1308/2013. W przypadku warunku określonego w art. 34 ust. 3 lit. f) przedmiotowego rozporządzenia z zastrzeżeniem warunku wskazanego w art. 8a ust. 1 lit. b) RK (UE) 2017/892 tj. jeżeli organizacja producentów wniosła o to w momencie przedkładania swego programu operacyjnego do zatwierdzenia.

Zgodnie z art. 1 (1) akapit drugi rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1275 „*Na zasadzie odstępstwa od art. 34 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 pomoc finansowa Unii dla funduszu operacyjnego w 2020 r. nie przekracza kwoty wkładu finansowego Unii na rzecz funduszy operacyjnych zatwierdzonych przez państwa członkowskie na 2020 r. oraz jest ograniczona do 70 % faktycznie poniesionych wydatków.*”

Kwota pomocy finansowej nie może przekroczyć 4,1% wartości produktów sprzedanych organizacji producentów z okresu referencyjnego. Jednakże, kwota pomocy finansowej może zostać zwiększona w trakcie realizacji P.O. do 4,6% (w przypadku zrzeszenia organizacji producentów do 4,7%) wartości produktów sprzedanych w okresie referencyjnym, o ile wielkość przekraczająca 4,1% wartości produktów sprzedanych jest wykorzystywana wyłącznie w zakresie środków zapobiegania kryzysom i zarządzania w sytuacjach kryzysowych.

35. Kryteria kwalifikacji produkcji jako doświadczalnej, mając na względzie nowatorskość stosowanych rozwiązań, koncepcji oraz ryzyko ich wprowadzenia określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 czerwca 2004 roku w sprawie kryteriów kwalifikacji produkcji jako doświadczalnej.

Produkcja doświadczalna w gospodarstwach członków OP musi być prowadzona na podstawie projektu badawczego pozytywnie zaopiniowanego przez jednostkę badawczo-rozwojową prowadzącą działalność w dziedzinie odpowiadającej danemu rodzajowi produkcji oraz pod nadzorem jednostki badawczo-rozwojowej, zgodnie z w/w rozporządzeniem w sprawie kryteriów kwalifikacji produkcji jako doświadczalnej.

36. Za termin złożenia wniosku uważa się datę nadania wniosku w polskiej placówce pocztowej albo datę złożenia wniosku osobiście w Kancelarii oddziału regionalnego ARiMR/kancelarii Biura

Działań Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich oddziału regionalnego ARiMR.

Za datę otrzymania wniosku przez organ, od której rozpoczyna się postępowanie administracyjne uważa się datę doręczenia wniosku organowi, a więc datę wpływu (zarejestrowania) wniosku w Kancelarii oddziału regionalnego ARiMR/kancelarii Biura Działań Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich oddziału regionalnego ARiMR.

Terminy na wydanie decyzji, wymienione w art. 9a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, liczone są od daty złożenia wniosku, którą należy rozumieć jako datę doręczenia organowi żądania wszczęcia postępowania, zgodnie z art. 61 § 3 Kpa.

37. Wnioski składane są na formularzach udostępnianych przez ARiMR. Formularze wniosków dostępne są na stronie internetowej ARiMR oraz w biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiMR.
38. Dla potrzeb rozpatrywania wniosków przez organ, dokumenty składane w formie kserokopii muszą być potwierdzone za zgodność z oryginałem przez osoby uprawnione do reprezentowania uznanej organizacji producentów lub organ wydający dokument lub przez upoważnionego pracownika oddziału regionalnego ARiMR przyjmującego kserokopię po przedstawieniu do wglądu oryginału dokumentu.
39. Właściwym dla rozpatrzenia wniosku jest oddział regionalny ARiMR znajdujący się w województwie, na terenie którego znajduje się siedziba organizacji producentów.
40. Właściwym dla składania wniosku miejscem jest oddział regionalny ARiMR właściwy ze względu na siedzibę organizacji producentów.

SPOSÓB WYPEŁNIANIA WNIOSKU O ZATWIERDZENIE ZMIAN PROGRAMU OPERACYJNEGO/ ZMIAN WYSOKOŚCI FUNDUSZU OPERACYJNEGO ORAZ WYSOKOŚCI WYDATKÓW NA DZIAŁANIA ZATWIERDZONE W PROGRAMIE OPERACYJNYM I WYSOKOŚCI POMOCY FINANSOWEJ ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ NA BIEŻĄCY ROK REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO

1. Przed wypełnieniem formularza wniosku należy zapoznać się z zasadami udzielania pomocy finansowej dla uznanych organizacji producentów owoców i warzyw oraz ze wskazówkami dotyczącymi wypełniania wniosku zamieszczonymi w poniższej instrukcji.
2. Wniosek należy wypełnić czytelnie długopisem, bez skreśleń i poprawek lub elektronicznie na interaktywnym formularzu wniosku (dostępnym na stronie internetowej www.gov.pl/web/arimr) a następnie złożyć w oznaczonym polu czytelny podpis (imię i nazwisko) wraz z podaniem daty wypełnienia wniosku.
3. Wnioskodawca zobowiązany jest do wypełnienia wszystkich stron wniosku w obowiązkowych polach, o których mowa w niniejszej instrukcji.
4. Informacje zawarte we wniosku powinny być zgodne ze stanem prawnym oraz faktycznym i możliwe do zweryfikowania w oparciu o materiały źródłowe przechowywane w siedzibie wnioskodawcy.

PODMIOTY UPRAWNIONE DO SKŁADANIA WNIOSKU

Wnioski o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego/ zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego mogą składać:

- 1) organizacje producentów;

- 2) zrzeszenia organizacji producentów;
  - 3) ponadnarodowe organizacje producentów;
  - 4) ponadnarodowe zrzeszenia organizacji producentów
- po otrzymaniu decyzji o nadaniu statusu uznania, zgodnie z ustawą z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu

TERMIN I MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU

Wnioski o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego na bieżący rok realizacji/ zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego składane są najpóźniej do dnia 30 listopada roku, którego zmiany dotyczą.

Wnioski o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego na lata kolejne, składane są najpóźniej w terminie do dnia 15 września roku poprzedzającego rok, którego te zmiany dotyczą. Zmiany zostają wówczas wprowadzone z dniem 1 stycznia po roku ich zatwierdzenia.

Wniosek składany jest w formie papierowej osobiście lub przesyłany pocztą (decyduje data stempla pocztowego), do oddziału regionalnego ARiMR, właściwego ze względu na siedzibę wnioskodawcy. Formularze wniosków opracowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dostępne są na stronie internetowej: www.gov.pl/web/arimr oraz udostępniane w oddziałach regionalnych ARiMR.

Za termin złożenia wniosku uważa się datę nadania wniosku w polskiej placówce pocztowej albo datę złożenia wniosku osobiście w kancelarii oddziału regionalnego ARiMR/kancelarii Biura Działañ Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich oddziału regionalnego ARiMR.

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

W przypadku składania **wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego**, należy wypełnić część A, B, D, E, F i G formularza wniosku oraz dołączyć załączniki określone w części D1 wniosku.

W przypadku składania **wniosku o zatwierdzenie zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego** należy wypełnić część A, C, D, E, F i G formularza wniosku oraz dołączyć załączniki określone w części D2 wniosku.

Należy zaznaczyć znakiem „X” pole informujące czy wniosek dotyczy:

- a) zmian programu operacyjnego
  - w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego,
  - w kolejnych lat realizacji programu operacyjnego,
- b) zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego.

CZEŚĆ A - INFORMACJE PODSTAWOWE

A1. CEL ZŁOŻENIA WNIOSKU

Należy zaznaczyć znakiem „X” pole informujące czy składany formularz to:

Wniosek - pole to powinno zostać zaznaczone, w przypadku, gdy wnioskodawca składa **Wniosek o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego/ zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie**

operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego

Korekta Wniosku – pole to powinno zostać zaznaczone w przypadku, gdy wnioskodawca składa korektę do wcześniej złożonego **Wniosku dotyczącego zmian programu operacyjnego/ zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego** na podstawie wezwania do usunięcia braków formalnych lub wezwania do złożenia wyjaśnień.

Zmiana wniosku – pole to powinno zostać wypełnione w przypadku, gdy wnioskodawca składa zmianę do wniosku z własnej inicjatywy, do czasu powiadomienia o nieprawidłowościach we wniosku lub do dnia wydania decyzji do wniosku.

Wycofanie wniosku – formularz wniosku wypełniany tylko na 1 stronie i składany przez Wnioskodawcę w przypadku, gdy chce on wycofać cały wniosek z własnej inicjatywy, co może nastąpić w każdym momencie przed wydaniem decyzji, o ile organizacja producentów nie została wcześniej powiadomiona o nieprawidłowościach we wniosku lub o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu i jeśli ta kontrola nie ujawniła nieprawidłowości.

A2. SKŁADAJĄCY WNIOSEK

Należy zaznaczyć znaczkiem „X” pole odpowiadające podmiotowi składającemu wniosek.

A3.DANE IDENTYFIKACYJNE WNIOSKODAWCY

W części A3 powinny zostać umieszczone następujące dane:

Numer identyfikacyjny

Numer identyfikacyjny OP nadany na podstawie wniosku o wpis do ewidencji producentów, zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,

Numer decyzji w sprawie uznania organizacji producentów

Należy wpisać numer decyzji w sprawie uznania organizacji producentów,

Data decyzji w sprawie uznania organizacji producentów (dd-mm-rrrr)

Należy wpisać datę wydania decyzji w sprawie uznania organizacji producentów w kolejności: dzień-miesiąc-rok,

Liczba członków organizacji

Należy wpisać liczbę członków organizacji producentów, będących producentami owoców i warzyw, na dzień złożenia wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego (zrzeszonych bezpośrednio w organizacji producentów) które to podmioty są bezpośrednimi członkami organizacji producentów składającej wniosek (liczba członków zgodna z krajowym systemem ewidencji producentów),

Grupy produktów, ze względu na które organizacja producentów została uznana.

Należy wpisać grupę/ grupy produktów ze względu, na którą/które organizacja producentów owoców i warzyw otrzymała status uznania (informacja z decyzji w sprawie uznania).

Nazwa pełna

Należy wpisać pełną nazwę wnioskodawcy zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym,

Forma prawna

Należy wpisać formę prawną wnioskodawcy, zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym,

NIP

Należy wpisać Numer Identyfikacji Podatkowej nadany wnioskodawcy przez Urząd Skarbowy,

REGON

Należy wpisać numer identyfikujący podmioty gospodarcze w Polskim Rejestrze Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON),

Numer wnioskodawcy w Krajowym Rejestrze Sadowym

Należy wpisać numer dokumentu urzędowego wskazującego organy i osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy –tj. numer nadany w Krajowym Rejestrze Sądowym

A4. ADRES / SIEDZIBA WNIOSKODAWCY

W części A4 powinny zostać umieszczone następujące dane:

Województwo, powiat, gmina, kod pocztowy, poczta, miejscowość, ulica, numer domu, numer lokalu.

Należy wpisać dane adresowe siedziby wnioskodawcy.

Telefon, faks

Należy wpisać numer telefonu, faksu, pod którym można uzyskać kontakt z wnioskodawcą.

E-mail

Należy wpisać adres poczty elektronicznej, pod którym można uzyskać kontakt z wnioskodawcą (jeśli wnioskodawca posiada adres poczty elektronicznej e-mail).

A5. ADRES DO KORESPONDENCJI (wypełnić, jeśli adres do korespondencji jest inny niż podany w pozycji A4)

Należy wypełnić wówczas, jeśli adres/siedziba wnioskodawcy jest inny niż podany w części A4.

CZĘŚĆ B – ZMIANY PROGRAMU OPERACYJNEGO

Należy zaznaczyć znakiem „X” pole informujące czy składany formularz dotyczy zmiany programu operacyjnego na bieżący rok realizacji, na kolejne lata realizacji programu operacyjnego, czy wydłużenia okresu realizacji.

W przypadku zmian programu operacyjnego w bieżącym roku realizacji należy wpisać rok, którego dotyczą zmiany (rok złożenia wniosku o zatwierdzenie zmian). Natomiast w *Tabeli nr 1*, oprócz danych dotyczących bieżącego roku, podlegających zmianie, należy również podać dane dla pozostałych lat realizacji programu operacyjnego. **W Tabeli nr 1 prezentowany jest skonsolidowany program operacyjny, uwzględniający zatwierdzone/planowane dane dla wszystkich lat realizacji programu operacyjnego** (lat poprzednich, następnych - obowiązujące na dzień ich zatwierdzenia, z uwzględnieniem zatwierdzonych zmian, a także planowane dane dla zmienianego bieżącego roku realizacji).

W przypadku zmian do programu operacyjnego na kolejne lata należy wpisać kolejne lata realizacji programu operacyjnego, których dotyczą zmiany. Natomiast w *Tabeli nr 1*, oprócz danych dotyczących kolejnych lat, podlegających zmianie, należy również podać dane dla pozostałych lat realizacji programu operacyjnego, które nie ulegają zmianie. **W Tabeli nr 1 prezentowany jest skonsolidowany program operacyjny, uwzględniający zatwierdzone/planowane dane dla wszystkich lat realizacji programu operacyjnego** (poprzednich, bieżącego roku - obowiązujące na dzień ich zatwierdzenia, z uwzględnieniem zatwierdzonych zmian, a także planowane dane dla zmienianych lat następnych).

W przypadku zmian programu operacyjnego polegających na wydłużeniu okresu jego realizacji (przy czym okres ten nie może przekroczyć 5 lat) należy wpisać kolejne lata realizacji programu operacyjnego, na które zatwierdzany będzie program operacyjny. Natomiast w *Tabeli nr 1*, oprócz danych dotyczących kolejnych lat, o które wydłużany jest program operacyjny, należy również podać

dane dla pozostałych lat realizacji programu operacyjnego. **W Tabeli nr 1 prezentowany jest skonsolidowany program operacyjny, uwzględniający zatwierdzone/planowane dane dla wszystkich lat realizacji programu operacyjnego** (poprzednich, bieżącego roku - obowiązujące na dzień ich zatwierdzenia, z uwzględnieniem zatwierdzonych zmian, a także planowane dane dla lat następnich).

Tabela nr 1 Wydatki na cele programu operacyjnego po zmianach

Tabelę należy wypełnić na podstawie załącznika W-2.2/459.

W kolumnach 3-7 należy wpisać kwoty wydatków, które podlegają zmianie oraz dla pozostałych lat realizacji programu operacyjnego zatwierdzone kwoty wydatków (z uwzględnieniem zatwierdzonych zmian) (w zł):

- w ramach poszczególnych celów programu operacyjnego,
- dotyczące kosztów administracyjnych zarządzania programem operacyjnym, 2% z kwoty stanowiącej sumę planowanych wydatków na działania ujęte w programie operacyjnym oraz z tytułu środków zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi w ramach funduszu operacyjnego

Podsumowaniem wierszy tabeli nr 1 (pozycje 1 – 9) w kolumnach 3 – 7 jest kwota funduszu operacyjnego ogółem na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego po zmianach.

W kolumnie 8 należy podać kwoty wydatków w ramach poszczególnych celów programu operacyjnego ogółem po zmianach (w zł) oraz w podsumowaniu kwotę funduszu operacyjnego ogółem po zmianach.

W kolumnie 9 należy zaznaczyć rodzaj zmiany zgodnie z opisem zamieszczonym w objaśnieniach: U(+) – utrzymane, zwiększone – cele, dla których w wyniku zmiany został rozszerzony zakres oraz zwiększono środki finansowe niezbędne do ich realizacji;

U(-) – utrzymane, zmniejszone - cele, dla których w wyniku zmiany został zmniejszony zakres oraz zmniejszono środki finansowe niezbędne do ich realizacji;

Z – zaniechane - cele, z których w wyniku zmiany zrezygnowano z dalszej realizacji w kolejnych latach (nie dotyczy zmian programu operacyjnego na bieżący rok realizacji);

N – nowe - cele, które w wyniku zmiany wprowadzono jako nowe na kolejne lata realizacji programu operacyjnego (nie dotyczy zmian celów programu operacyjnego na bieżący rok realizacji).

Tabela nr 1 powinna przedstawiać skonsolidowany program operacyjny, tzn. uwzględniający zarówno lata realizacji, które nie podlegają/nie podlegały zmianom, jak i lata realizacji, które podlegają zmianom. Wypełniając Tabelę nr 1 dla poprzednich lat, których realizacja już się zakończyła, oraz dla lat kolejnych, które nie podlegają zmianie, należy wpisać kwoty wydatków zatwierdzonych

(z uwzględnieniem zmian), zgodnie z danymi wskazanymi w decyzji w sprawie zatwierdzenia programu operacyjnego/funduszu operacyjnego albo ich zmiany, natomiast dla roku zmienianego dane planowane.

UWAGA: Maksymalny odsetek funduszu operacyjnego, który może być przeznaczony na poszczególne cele operacyjne programu operacyjnego po zmianach nie może przekroczyć 60% wydatków w każdym roku realizacji programu operacyjnego (z wyłączeniem wydatków ogółem na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego, które nie mogą przekroczyć 1/3 wydatków z funduszu operacyjnego. Pułap wydatków na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania nimi (1/3 wydatków z F.O.), w ramach programów operacyjnych zrzeszeń organizacji producentów, oblicza się na poziomie każdej organizacji producentów będącej członkiem danego zrzeszenia). Limity te nie mają zastosowania w 2020 r., stosownie do art. 1 ust. 4 RK (UE) 2020/884 oraz art. 1 RK (UE) 2020/592 zmienionego przez art. 1 pkt. 1 RK (UE) 2020/1275.

CZEŚĆ C – ZMIANY WYSOKOŚCI FUNDUSZU OPERACYJNEGO ORAZ WYSOKOŚCI WYDATKÓW NA DZIAŁANIA ZATWIERDZONE W PROGRAMIE OPERACYJNYM I WYSOKOŚCI POMOCY FINANSOWEJ ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ NA BIEŻĄCY ROK REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO

Należy wpisać bieżący rok realizacji programu operacyjnego, na który wnioskuje się o zmianę.

Tabela nr 2 Wysokość funduszu operacyjnego oraz wysokość wydatków na poszczególne cele zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokość pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej po zmianach

Tabelę należy wypełnić na podstawie załącznika W-2.7/459 do wniosku.

W kolumny 3 - 7 należy wpisać wydatki (w zł), które podlegają zmianie w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego oraz dla pozostałych kwartałów realizacji programu operacyjnego zatwierdzone kwoty wydatków (z uwzględnieniem zatwierdzonych zmian):

- w ramach poszczególnych celów programu operacyjnego (w podziale na kwartały oraz ogółem),
- dotyczące kosztów administracyjnych zarządzania programem operacyjnym, stanowiących 2% sumy planowanych wydatków na działania ujęte w programie operacyjnym oraz z tytułu środków zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi w ramach funduszu operacyjnego (w podziale na kwartały oraz ogółem).

Tabela nr 2 powinna przedstawiać fundusz operacyjny dla całego roku realizacji programu operacyjnego, tzn. uwzględniający zarówno kwartały realizacji, które nie podlegają/nie podlegały zmianom, jaki i kwartały realizacji, które zmianom podlegają. Wypełniając Tabelę 2 dla poprzednich kwartałów, których realizacja już się zakończyła, oraz dla kwartałów kolejnych, które nie podlegają zmianie, należy wpisać kwoty wydatków zatwierdzonych (z uwzględnieniem zmian), zgodnie z danymi wskazanymi w decyzji w sprawie zatwierdzenia funduszu operacyjnego na dany rok albo jego zmiany, natomiast dla kwartału zmienianego dane planowane.

UWAGA: Maksymalny odsetek funduszu operacyjnego, który może być przeznaczony na poszczególne cele operacyjne programu operacyjnego po zmianach nie może przekroczyć 60% wydatków w każdym roku realizacji programu operacyjnego (z wyłączeniem wydatków ogółem na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego, które nie mogą przekroczyć 1/3 wydatków z funduszu operacyjnego. Pułap wydatków na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania nimi (1/3 wydatków z F.O.), w ramach programów operacyjnych zrzeszeń organizacji producentów, oblicza się na poziomie każdej organizacji producentów będącej członkiem danego zrzeszenia). Limity te nie mają zastosowania w 2020 r., stosownie do art. 1 ust. 4 RK(UE) 2020/884 oraz art. 1 RK(UE) 2020/592 zmienionego przez art. 1 pkt. 1 RK(UE) 2020/1275.

W przypadku finansowania z funduszu operacyjnego pro-środowiskowych horyzontalnych działań: **uczestnictwo w szkoleniach, korzystanie z usług doradczych w zakresie ochrony środowiska, wydatki na zatrudnienie wykwalifikowanego personelu nie mogą przekroczyć 30% całkowitych wydatków w całym okresie realizacji programu na działania pro-środowiskowe, które uzupełniają (towarzyszą im bądź są z nimi związane).** W przypadku realizacji działań na rzecz ochrony środowiska niewymagających kontynuacji, działania horyzontalne, które będą je uzupełniać, powinny być podejmowane jedynie w latach ich realizacji.

Podsumowaniem wierszy Tabeli nr 2 (pozycje 1 – 9) w kolumnach 3 – 7 jest wysokość funduszu operacyjnego po zmianach na bieżący rok realizacji programu operacyjnego, w rozbiciu kwartalnym oraz w kolumnie 7 jest wysokość funduszu operacyjnego ogółem na bieżący rok realizacji programu operacyjnego, po zmianach.

W pozycji **Planowana kwota składek po zmianach** należy wpisać planowane kwoty wpływów (składek pobieranych od członków oraz wkładów organizacji producentów) wnoszonych do funduszu operacyjnego w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego po zmianach, w podziale na kwartały oraz ogółem.

W pozycji **Wysokość pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej po zmianach** należy wpisać planowaną wysokość pomocy finansowej ze środków pochodzących z UE na bieżący rok realizacji programu operacyjnego po zmianach, w podziale na kwartały oraz ogółem.

W kolumnie 8 należy zaznaczyć rodzaj zmiany zgodnie z opisem zamieszczonym w objaśnieniach:
U(+) – utrzymane, zwiększone – cele, dla których w wyniku zmiany został rozszerzony zakres oraz zwiększono środki finansowe niezbędne do ich realizacji;
U(-) – utrzymane, zmniejszone - cele, dla których w wyniku zmiany został zmniejszony zakres oraz zmniejszono środki finansowe niezbędne do ich realizacji;
U - utrzymane w stanie niezmienionym.

Zmiany wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego nie mogą spowodować zwiększenia wysokości funduszu operacyjnego o więcej niż 25% pierwotnie zatwierdzonej kwoty, albo jego zmniejszenia o więcej niż 30% pierwotnie zatwierdzonej kwoty.

CZĘŚĆ D - WYMAGANE ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU

W przypadku złożenia:

wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego,
- *na bieżący rok realizacji programu operacyjnego,*
- *na kolejne lata realizacji programu operacyjnego*

należy dołączyć załączniki określone w części D1 wniosku:

- 1) Oświadczenie o stanie realizacji programu operacyjnego (W-2.1/459);
- 2) Wykaz celów i działań programu operacyjnego po zmianach (W-2.2/459);
- 3) Uzasadnienie oraz skutki wprowadzanych zmian do programu operacyjnego (W-2.3/459);
- 4) Skonsolidowany program operacyjny zgodny ze „Strategią krajową dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2022”, zawierający w szczególności:
  - cele programu operacyjnego, z uwzględnieniem perspektyw w zakresie produkcji i zbytu, oraz wyjaśnienie, w jaki sposób program przyczynia się do realizacji „Strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2022”, jak również potwierdzenie, że jest zgodny ze *Strategią krajową (...)*, w tym pod względem równowagi między działaniami;
  - opis celów programu operacyjnego, zdefiniowanych w *Strategii krajowej (...)*, oraz wskazanie ich mierzalności i wymierności, w celu ułatwienia monitorowania postępów czynionych stopniowo przy realizacji programu operacyjnego;
  - szczegółowy opis podjętych działań, o których mowa w ww. *Strategii krajowej (...)*, których realizacja przyczynia się do osiągnięcia celów w każdym roku realizacji programu operacyjnego. Opis wskazuje stopień, w jakim różne proponowane działania i środki:
    - a) uzupełniają inne środki, w tym środki finansowane lub kwalifikujące się do udzielenia wsparcia w ramach innych funduszy unijnych, w szczególności wsparcia na Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
    - b) nie wiążą się z ryzykiem podwójnego finansowania przez fundusze unijne;
  - czas trwania programu;
  - aspekty finansowe, a mianowicie:
    - a) metodę obliczania oraz poziom wkładów finansowych członków organizacji producentów oraz samej organizacji producentów,
    - b) procedurę finansowania funduszu operacyjnego,
    - c) informacje konieczne do uzasadnienia różnych wysokości składek,
    - d) budżet i harmonogram podejmowania działań w każdym roku realizacji programu.

W przypadku zmian, polegających na wprowadzeniu nowych działań do realizowanego programu operacyjnego, do *wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego* należy dodatkowo załączyć:

- 1) Oświadczenie organizacji producentów i jej członków, o wykorzystaniu działań zatwierdzonych w programie operacyjnym dla produktów z grupy produktów, dla której organizacja została uznana, wytworzonych przez członków organizacji producentów (W-2.4/459);
- 2) Oświadczenie organizacji producentów i jej członków, o wpływie działań realizowanych w ramach programu operacyjnego na środowisko naturalne (W-2.5/459);
- 3) Oświadczenie organizacji producentów i jej członków, o minimalnym okresie trwałości inwestycji w zakresie ochrony środowiska (W-2.6/459);
- 4) Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa danych osobowych osób fizycznych, pozyskanych w sposób pośredni (W-2.9/459)

Nie jest wymagane aby załącznik został przedłożony do ARiMR. W przypadku jego wykorzystania przez wnioskodawcę - w celu wypełnienia obowiązku informacyjnego wynikającego z treści art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1; Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 4.03.2021, str. 35) wobec wszystkich osób fizycznych, których dane osobowe pozyskał (w sposób pośredni lub bezpośredni) a następnie przekazał te dane do ARiMR wraz z wnioskiem W-2/459 – należy zaznaczyć znak „X” we wniosku, w kwadracie obok załącznika, w części D1. wniosku.

oraz w zależności od rodzaju planowanych działań:

- 1) Aktualny kosztorys inwestorski sporządzony, z zastosowaniem cen rynkowych, na podstawie przedmiaru - w przypadku inwestycji budowlanych planowanych do realizacji w ramach programu operacyjnego;
- 2) Zapytanie ofertowe, składane do co najmniej 3 różnych dostawców, dotyczące zakupu nowych maszyn i urządzeń i określające: specyfikację techniczną przedmiotu zamówienia, istotne warunki realizacji zamówienia, w tym cenę;
- 3) Minimum 3 oferty handlowe dotyczące zakupu nowych maszyn i urządzeń, otrzymane od dostawców, stanowiące odpowiedź na zapytanie ofertowe ze wskazaniem wybranej oferty wraz z uzasadnieniem jej wyboru oraz przedstawieniem przyjętych kryteriów wyboru oferty, mając na względzie osiągnięcie zakładanych celów inwestycji oraz racjonalności wydatkowania środków lub w przypadku braku co najmniej 3 ofert – oświadczenie zawierające uzasadnienie powodu, dla którego nie jest możliwe przedłożenie co najmniej 3 ofert;
- 4) Zapytania ofertowe, składane do co najmniej 3 różnych dostawców, dotyczące usług szkoleniowych i doradczych i określające: specyfikację techniczną przedmiotu zamówienia, istotne warunki realizacji zamówienia, w tym cenę;
- 5) Minimum 3 oferty handlowe dotyczące usług szkoleniowych i doradczych, otrzymane od dostawców, stanowiące odpowiedź na zapytanie ze wskazaniem wybranej oferty wraz z uzasadnieniem jej wyboru oraz przedstawieniem przyjętych kryteriów wyboru oferty, mając na względzie osiągnięcie zakładanych celów działania oraz racjonalności wydatkowania środków lub w przypadku braku co najmniej 3 ofert – oświadczenie zawierające uzasadnienie powodu, dla którego nie jest możliwe przedłożenie co najmniej 3 ofert;
- 6) Zapytania ofertowe, składane do co najmniej 3 różnych dostawców, dotyczące zakupu kwalifikowanego materiału szkółkarskiego i określające: specyfikację techniczną przedmiotu zamówienia, istotne warunki realizacji zamówienia, w tym cenę;
- 7) Minimum 3 oferty handlowe dotyczące zakupu kwalifikowanego materiału szkółkarskiego, otrzymane od dostawców, stanowiące odpowiedź na zapytanie ze wskazaniem wybranej oferty wraz z uzasadnieniem jej wyboru oraz przedstawieniem przyjętych kryteriów wyboru oferty, mając na względzie osiągnięcie zakładanych celów działania oraz racjonalności wydatkowania środków lub w przypadku braku co najmniej 3 ofert – oświadczenie zawierające uzasadnienie powodu, dla którego nie jest możliwe przedłożenie co najmniej 3 ofert;
- 8) Oświadczenie organizacji producentów, że planowana cena zakupu używanych maszyn i urządzeń nie przekracza ich wartości rynkowej oraz jest niższa od ceny porównywalnego sprzętu na rynku pierwotnym;
- 9) Oświadczenie organizacji producentów, że planowana cena zakupu nieruchomości nie przekracza ich wartości odtworzeniowej, zgodnie z art. 151 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899);
- 10) Skorygowane wskaźniki wydajności programu operacyjnego – jeśli podlegają zmianie;
- 11) Promesa leasingowa wraz z harmonogramem spłat rat leasingowych - w przypadku nabycia środków trwałych w drodze leasingu;
- 12) Uzasadnienie/kalkulacja, z której wynika, że leasing środków trwałych jest najbardziej efektywną metodą pozyskania wyposażenia;
- 13) Kalkulacja, z której wynika, że najem (dzierżawa) jest ekonomicznie uzasadniony w stosunku do kupna najmowanego środka trwałego – w przypadku najmu lub dzierżawy środków trwałych;
- 14) Kalkulacja wartości końcowej zastępowanych inwestycji, w przypadku zakupu narzędzi maszyn i urządzeń, zastępujących posiadane/istniejące narzędzia, maszyny, urządzenia;

- 15) Kalkulacja kosztów dodatkowych w ramach certyfikowanych systemów zapewnienia jakości owoców i warzyw w stosunku do kosztów zwykłych (zgodnie z pkt. 1 Załącznika III RK (UE) 2017/891);
- 16) Kalkulacja kosztów szczególnych w ramach bezglebowej uprawy roślin z wykorzystaniem biodegradowalnych mat uprawowych opartych o surowce organiczne, przeprowadzona w oparciu o średnią wyliczoną na podstawie propozycji cenowej pozyskanej z co najmniej dwóch ofert handlowych dla kosztu zwykłego i rzeczywiście poniesionego (zgodnie z pkt. 3.4.13 *Ram krajowych*);
- 17) Deklaracja, organizatora działania (podmiotu trzeciego) o poddaniu się kontroli i udostępnieniu wszelkich dokumentów dotyczących przedmiotu umowy i poświadczających realizację działania niematerialnego, obejmującego np. szkolenia, usługi doradcze wraz z umową na realizację działania;
- 18) Umowy o pracę wraz z aneksami do umów o pracę dla pracowników zatrudnionych w ramach programu operacyjnego;

Ponadto, w przypadku wprowadzania w drodze zmian programu operacyjnego, nowych działań na rzecz ochrony środowiska, o których mowa w *Ramach krajowych na rzecz działań w zakresie ochrony środowiska dla programów operacyjnych organizacji producentów oraz zrzeszeń organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw* do wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego, **należy załączyć poświadczenie spełniania minimalnych warunków kwalifikowalności poziomu efektywności poprawy środowiska - opinię uprawnionego organu lub niezależnego eksperta**. Ponadto w przypadku zmiany np. sposobu, zakresu realizacji zatwierdzonego działania na rzecz ochrony środowiska, do wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego **należy załączyć opinię uprawnionego organu lub niezależnego eksperta, potwierdzającą, że po zmianach minimalne wymagane warunki poprawy środowiska zostaną spełnione**.

W przypadku wprowadzania zmian do programu operacyjnego należy każdorazowo przygotować skonsolidowaną wersję przedmiotowego dokumentu tzn. uwzględniającą wszystkie zmiany wprowadzane od początku realizacji programu operacyjnego.

Skonsolidowany program operacyjny, prezentujący zatwierdzone/planowane dane dla wszystkich lat realizacji programu operacyjnego (poprzednich, roku bieżącego, a także lat następnych), organizacja producentów składa do OR ARiMR w wersji papierowej oraz w edytowalnej wersji elektronicznej.

W przypadku wprowadzania zmian do programu operacyjnego, polegających na wydłużeniu okresu jego realizacji, dokument należy uzupełnić o wszystkie niezbędne dane, m. in. dotyczące planowanej produkcji i sprzedaży owoców i warzyw w kolejnych latach realizacji programu operacyjnego (wielkość produkcji owoców i warzyw w rozbiciu gatunkowym oraz ogółem oraz wartość przychodów ze sprzedaży owoców i warzyw w rozbiciu gatunkowym oraz ogółem dla każdego roku realizacji programu operacyjnego), opis działań zaplanowanych do realizacji w kolejnych latach itd.

W przypadku złożenia:

wniosku o zatwierdzenie zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego

należy dołączyć załączniki określone w części D2 wniosku:

- 1) Zestawienie wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego, po zmianach (W-2.7/459);
- 2) Uzasadnienie oraz skutki wprowadzanych zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego (W-2.8/459);

- 3) Skorygowane wskaźniki wydajności programu operacyjnego – jeśli podlegają zmianie;
- 4) Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa danych osobowych osób fizycznych, pozyskanych w sposób pośredni (W-2.9/459).

Nie jest wymagane aby załącznik został przedłożony do ARiMR. W przypadku jego wykorzystania przez wnioskodawcę - w celu wypełnienia obowiązku informacyjnego wynikającego z treści art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. *w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1; Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 4.03.2021, str. 35) wobec wszystkich osób fizycznych, których dane osobowe pozyskał (w sposób pośredni lub bezpośredni) a następnie przekazał te dane do ARiMR wraz z wnioskiem W-2/459 – należy zaznaczyć znak „X” we wniosku, w kwadracie obok załącznika, w części D2. wniosku.

W polach obok nazw poszczególnych załączników należy zaznaczyć znakiem „X” złożenie każdego z dokumentów.

CZĘŚĆ E - INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH

Treść części E wniosku stanowi wypełnienie obowiązku informacyjnego ciążącego na Administratorze danych (ARiMR), wobec osób fizycznych, których dane osobowe Administrator danych pozyskał w sposób bezpośredni.

CZĘŚĆ F – OŚWIADCZENIA I ZOBOWIĄZANIA

W części F wniosku wymienione są oświadczenia (F.2 oraz F.3) i zobowiązania (F.4) organizacji producentów, które w imieniu organizacji producentów zaciągają osoby uprawnione do reprezentowania organizacji producentów owoców i warzyw, w tym oświadczenie o wypełnieniu obowiązku informacyjnego w zakresie przetwarzania danych osobowych osób fizycznych, pozyskanych przez wnioskodawcę i przekazanych do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji.

Potwierdzenie przestrzegania przez wnioskodawcę zobowiązań i oświadczeń stanowi podpis złożony w części F.3 i G wniosku.

Część F.1 podlega wypełnieniu, jeśli organizacja producentów ustanowiła pełnomocnika do występowania w jej imieniu.

Ponadto, jeżeli w trakcie obsługi wniosku organizacja producentów ustanowi pełnomocnika do występowania w jej imieniu, do akt sprawy należy załączyć zgodę pełnomocnika na przetwarzanie danych osobowych o treści zgodniej z treścią oświadczenia zamieszczonego w części F.1 wniosku.

CZĘŚĆ G - DATA I PODPIS WNIOSKODAWCY

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy składa/ją czytelny/ne podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisują datę wypełnienia wniosku, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych oraz oświadczenia i zobowiązania zawarte w części E wniosku.

III. INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA ZAŁĄCZNIKÓW DO WNIOSKU

Załącznik Nr 1. **Oświadczenie o stanie realizacji programu operacyjnego (W-2.1/459)**

W załączniku tym należy zamieścić szczegółowy opis stanu realizacji działań w ramach zatwierdzonego programu operacyjnego podlegających zmianie.
Należy wskazać przyczyny ewentualnego niezrealizowania lub częściowego zrealizowania działań określonych w harmonogramie zawartym w programie operacyjnym.

W tabeli *Wydatki z tytułu działań podlegających zmianie, zrealizowanych częściowo w ramach zatwierdzonego programu operacyjnego* należy wpisać:

- numery i nazwy poszczególnych działań,
- zatwierdzone kwoty wydatków przewidzianych dla poszczególnych działań,
- całkowite kwoty poniesionych wydatków netto na realizację poszczególnych działań,
- stopień realizacji działań, wyliczany jako iloraz kwoty wydatków poniesionych na poszczególne działania do zatwierdzonej kwoty wydatków na dane działanie.

W tabeli nie należy ujmować działań, których realizacja zgodnie z harmonogramem zawartym w programie operacyjnym, rozpoczyna się po złożeniu wniosku o zatwierdzenie zmian programu operacyjnego.

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy, składa/ją czytelny/e podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisuje/ją datę wypełnienia załącznika, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych.

Załącznik Nr 2. **Wykaz celów i działań programu operacyjnego po zmianach (W-2.2/459)**

Jeśli zmiany programu operacyjnego dotyczą roku bieżącego w polu nad tabelą należy wpisać bieżący rok realizacji.

Jeśli zmiany programu operacyjnego dotyczą kolejnych lat w polu nad tabelą należy wpisać kolejne lata realizacji programu operacyjnego, w których dokonywane są zmiany.

W polach nad tabelą należy podać nazwę organizacji producentów oraz bieżący rok realizacji programu operacyjnego, w którym dokonywane są zmiany.

Załącznik należy złożyć w wersji papierowej i elektronicznej. Aby złożyć prawidłowo wypełniony załącznik w wersji papierowej należy przedmiotowy dokument wypełnić w wersji elektronicznej, następnie wydrukować.

W kolumnie 2 z listy rozwijanej należy wybrać nazwy działań odpowiadających wszystkim realizowanym działaniom w zmienionym programie operacyjnym. Przy wybranych działaniach należy wpisać kwoty wydatków, które zostały zmienione lub pozostały bez zmian w bieżącym roku / w kolejnych latach realizacji programu operacyjnego (w zł).

Tabela powinna przedstawiać skonsolidowany program operacyjny, tzn. uwzględniający zarówno lata realizacji, które nie podlegają/nie podlegały zmianom, jaki i lata realizacji, które podlegają zmianom. Wypełniając tabelę dla poprzednich lat, których realizacja już się zakończyła, oraz dla lat kolejnych, które nie podlegają zmianie, należy wpisać kwoty wydatków zatwierdzonych (z uwzględnieniem zmian), zgodnie z danymi wskazanymi w decyzji w sprawie zatwierdzenia programu operacyjnego/funduszu operacyjnego albo ich zmiany, natomiast dla roku zmienianego dane planowane.

Numery działań nie są ściśle powiązane z nazwami działań, w związku z tym chronologia wyboru działań zależy od organizacji. Wybrane działanie należy przypisać do pierwszego wolnego numeru działania w tabeli.

W kolumnie nr 3, 6, 9, 12, 15 dla lat podlegających zmianie należy wpisać dla poszczególnych działań planowane wydatki netto na działania po zmianach w zł. Natomiast dla lat realizacji, które nie podlegają zmianom należy wpisać dla poszczególnych działań zatwierdzone wydatki netto na działania w zł.

Wysokość wydatków na poszczególne cele dla każdego roku realizacji programu operacyjnego oraz ogółem po zmianach zostanie uzupełniona automatycznie, po wypełnieniu wydatków na poszczególne działania przypisane do tych celów. Również automatycznie zostaną wypełniane kolumny 4, 7, 10, 13, 16 wskazujące odsetek funduszu operacyjnego, który jest przeznaczony na poszczególne cele.

UWAGA: Maksymalny odsetek funduszu operacyjnego, który może być przeznaczony na poszczególne cele operacyjne programu operacyjnego po zmianach nie może przekroczyć 60% wydatków w każdym roku realizacji programu operacyjnego (z wyłączeniem wydatków ogółem na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego, które nie mogą przekroczyć 1/3 wydatków z funduszu operacyjnego. Pułap wydatków na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania nimi (1/3 wydatków z F.O.), w ramach programów operacyjnych zrzeszeń organizacji producentów, oblicza się na poziomie każdej organizacji producentów będącej członkiem danego zrzeszenia). Limity te nie mają zastosowania w 2020 r., stosownie do art. 1 ust. 4 RK(UE) 2020/884 oraz art. 1 RK(UE) 2020/592 zmienionego przez art. 1 pkt. 1 RK(UE) 2020/1275.

W przypadku finansowania z funduszu operacyjnego pro-środowiskowych horyzontalnych działań: **uczestnictwo w szkoleniach, korzystanie z usług doradczych w zakresie ochrony środowiska, wydatki na zatrudnienie wykwalifikowanego personelu nie mogą przekroczyć 30% całkowitych wydatków w całym okresie realizacji programu na działania pro-środowiskowe, które uzupełniają (towarzyszą im bądź są z nimi związane).** W przypadku realizacji działań na rzecz ochrony środowiska niewymagających kontynuacji, działania horyzontalne, które będą je uzupełniać, powinny być podejmowane jedynie w latach ich realizacji.

W kolumnie nr 5, 8, 11, 14, 17, 19 należy zaznaczyć rodzaj zmiany dotyczący działań zgodnie z opisem zamieszczonym w objaśnieniach:

U(+) – utrzymane, zwiększone – działania, dla których w wyniku zmiany został rozszerzony zakres oraz zwiększono środki finansowe niezbędne do ich realizacji;

U(-) – utrzymane, zmniejszone - działania, dla których w wyniku zmiany został zmniejszony zakres oraz zmniejszono środki finansowe niezbędne do ich realizacji;

Z – zaniechane – działania, które w wyniku zmian nie będą realizowane (pod warunkiem utrzymania ogólnych celów programu operacyjnego w bieżącym roku realizacji) - nie można zaniechać realizacji celów w bieżącym roku;

N – nowe - działania, które w wyniku zmian programu operacyjnego pojawiają się jako nowe, niezatwierdzone dotychczas w programie operacyjnym (pod warunkiem utrzymania ogólnych celów programu operacyjnego w bieżącym roku realizacji) - nie można zaniechać realizacji celów w bieżącym roku;

U – utrzymane w stanie niezmienionym.

Wiersz 9. *Koszty ogólne zarządzania programem operacyjnym* dla poszczególnych lat realizacji programu operacyjnego wyliczany jest automatycznie, jako 2% ryczałt z sumy planowanych wydatków na poszczególne cele 1-8.

Wiersz 10. *Kwota funduszu operacyjnego ogółem* dla poszczególnych lat realizacji programu operacyjnego wyliczany jest automatycznie, jako suma planowanych wydatków na poszczególne cele 1-8 po zmianach i kosztów ogólnych zarządzania funduszem operacyjnym.

W wierszu 11. *Planowana kwota składek członków organizacji producentów oraz samej organizacji producentów* należy podać planowane kwoty składek członków oraz samej OP dla poszczególnych lat realizacji programu operacyjnego.

Planowana kwota pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej ogółem (wiersz 12.) na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego wyliczana jest automatycznie, jako suma poniższych składowych, przy czym:

- *kwota pomocy finansowej z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży przeznaczonych na bezpłatną dystrybucję* na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego wyliczana jest automatycznie, jako 100% wydatków do limitu 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów z poz. 8.1a.
- *kwota pomocy finansowej z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży przeznaczonych na bezpłatną dystrybucję powyżej limitu 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów* wyliczana jest automatycznie, jako 50 lub 60%* wydatków (poz. 8.1b).
- *kwota pomocy finansowej z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży przeznaczonych na paszę dla zwierząt* na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego wyliczana jest automatycznie, jako 50%* lub 60%* wydatków z poz. 8.2 - *przeznaczenie na paszę dla zwierząt.*

UWAGA: W wersji edytowalnej formularzy W-2.2/459, przeznaczonych dla OP korzystających z różnych poziomów wsparcia, w tabelach zamieszczone zostały formuły dokonujące obliczeń uwzględniając jednakowy dla wszystkich lat programu operacyjnego poziom wsparcia finansowego wynoszący 50 % lub 60% planowanych do poniesienia wydatków oraz kosztów ogólnych.

Jednakże mając na uwadze, konieczność prezentacji w formularzach skonsolidowanego programu operacyjnego, tj. obejmującego wszystkie lata realizacji, w tym poprzednie, dla których obowiązywały inne stawki wsparcia, w razie potrzeby, w kolumnach odnoszących się do poszczególnych lat, należy zmodyfikować formuły, tak aby uwzględnić rzeczywiście zastosowane w danych latach stawki wsparcia (50% lub 60% poniesionych/planowanych do poniesienia wydatków oraz kosztów ogólnych). Dane prezentowane dla zakończonych lat w skonsolidowanym programie operacyjnym, powinny być zgodne ze stawkami oraz danymi wskazanymi w decyzji w sprawie zatwierdzenia programu operacyjnego/funduszu operacyjnego albo ich zmiany.

- kwota pomocy finansowej z tytułu poniesionych wydatków na pozostałe działania na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego wyliczana jest automatycznie, jako 50%* lub 60%* wydatków przeznaczonych na cele wyszczególnione w poz. 1-7.

UWAGA: W przypadku konieczności prezentacji skonsolidowanego programu operacyjnego obejmującego lata, w których obowiązywały różne stawki wsparcia, należy zastosować zasady opisane w tiret drugim.

- kwota pomocy finansowej z tytułu kosztów ogólnych zarządzania programem operacyjnym na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego wyliczana jest automatycznie, jako 1% lub 1,2%* wydatków na cele wyszczególnione w poz. 1-8.

UWAGA: W przypadku konieczności prezentacji skonsolidowanego programu operacyjnego obejmującego lata, w których obowiązywały różne stawki wsparcia, należy zastosować zasady opisane w tiret drugim.

W wierszu 10. Wartość produkcji sprzedanej z okresu referencyjnego należy podać wartości dla poszczególnych lat realizacji programu operacyjnego.

Wiersz 11. Limit pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego (z wyłączeniem bezpłatnej dystrybucji) wynikający z wysokości planowanej kwoty składek wyliczany jest automatycznie. Kwota pomocy unijnej nie może przekroczyć %* wysokości składek członków organizacji producentów oraz samej organizacji producentów wniesionych do funduszu operacyjnego z wyłączeniem NPS.

* w przypadku gdy:

- program operacyjny lub jego część nie spełnia żadnego z warunków, o których mowa w art. 34 ust. 3 RPEiR (UE) nr 1308/2013, pomoc finansowa nie może przekroczyć 50% planowanych do poniesienia wydatków z funduszu operacyjnego, (z wyjątkiem wydatków związanych z nieprzeznaczeniem owoców i warzyw do sprzedaży i przekazanych do bezpłatnej dystrybucji, w odniesieniu do produktów których ilość przekracza 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów), oraz nie może przekroczyć wartości składek wniesionych na fundusz operacyjny przez członków organizacji i samą organizację (z wyłączeniem bezpłatnej dystrybucji owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży objętej 100% wsparciem, która nie wymaga wkładu organizacji producentów);
- program operacyjny lub jego część spełnia przynajmniej jeden z warunków określonych w art. 34 ust. 3 RPEiR (UE) nr 1308/2013 ^{1/}, pomoc finansowa, na wniosek organizacji producentów, może wynieść 60% planowanych do poniesienia wydatków z funduszu operacyjnego (z wyjątkiem wydatków związanych z nieprzeznaczeniem owoców i warzyw do sprzedaży i przekazanych do bezpłatnej dystrybucji, w odniesieniu do produktów których ilość przekracza 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów) oraz nie może przekroczyć 150% wymaganych składek na fundusz operacyjny (z wyłączeniem bezpłatnej dystrybucji owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży objętej 100% wsparciem, która nie wymaga wkładu organizacji producentów).

^{1/} W przypadku warunku określonego w art. 34 ust. 3 lit. f) przedmiotowego rozporządzenia z zastrzeżeniem warunku wskazanego w art. 8a ust. 1 lit. b) RK (UE) 2017/892 tj. jeżeli organizacja producentów wniosła o to w momencie przedkładania swego programu operacyjnego do zatwierdzenia.

WAŻNE: formularz W-2.2/459 został przygotowany i udostępniony w dwóch wariantach odzwierciedlających możliwe poziomy wsparcia: na poziomie 50% oraz 60% - zgodnie z informacją powyżej, należy wybrać i wypełnić formularz we właściwym wariancie.

W wersji edytowalnej formularzy W-2.2/459, przeznaczonych dla OP korzystających z różnych poziomów wsparcia, w tabelach zamieszczone zostały formuły dokonujące obliczeń

uwzględniając jednakowy dla wszystkich lat programu operacyjnego. poziom wsparcia finansowego wynoszący 50 % lub 60% planowanych do poniesienia wydatków oraz kosztów ogólnych.

Jednakże mając na uwadze, konieczność prezentacji w formularzach skonsolidowanego programu operacyjnego, tj. obejmującego wszystkie lata realizacji, w tym poprzednie dla których obowiązywały inne stawki wsparcia, w razie potrzeby, w kolumnach odnoszących się do poszczególnych lat, należy zmodyfikować formuły, tak aby uwzględnić rzeczywiście zastosowane w danych latach stawki wsparcia (50 % lub 60% poniesionych/planowanych do poniesienia wydatków oraz kosztów ogólnych). Dane prezentowane dla zakończonych lat w skonsolidowanym programie operacyjnym powinny być zgodne ze stawkami oraz danymi wskazanymi w decyzji w sprawie zatwierdzenia programu operacyjnego/funduszu operacyjnego albo ich zmiany.

Uwaga:

Limit pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego wynikający z wartości produktów sprzedanych (wiersz 15) na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego wyliczany jest automatycznie, jako 4,1% wartości produktów sprzedanych.

Jeśli wielkość limitu przekraczająca 4,1% wartości produktów sprzedanych z okresu referencyjnego jest wykorzystywana wyłącznie w zakresie środków zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi, wówczas w ostatnim wierszu tabeli należy obliczyć Limit pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego wynikający z wartości produktów sprzedanych jako 4,6% (w przypadku zrzeszeń organizacji producentów 4,7%) wartości produktów sprzedanych w okresie referencyjnym (z poz. 13), w rozbiciu na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego.

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy, składa/ją czytelny/e podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisuje/ją datę wypełnienia załącznika, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych.

W przypadku objęcia programem operacyjnym kosztów prowadzenia produkcji doświadczalnej oraz dokonania zmian: powierzchni upraw, rodzaju upraw, zmiany członków, którzy prowadzą w/w uprawę, w roku realizacji zatwierdzonego programu operacyjnego, należy do składanej dokumentacji załączyć uaktualnioną listę członków prowadzących przedmiotową produkcję z wyszczególnieniem poniższych danych:

- imię i nazwisko/nazwę członka organizacji,
- numer identyfikacyjny producenta (jeśli został nadany – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności),
- adres miejsca zamieszkania lub siedziby członka organizacji,
- powierzchnię uprawy w grupie produktów, ze względu na którą organizacja została uznana będącą w posiadaniu danego członka-producenta, planowaną do objęcia produkcją: ekologiczną, integrowaną, doświadczalną w roku, na który zatwierdzana jest zmiana programu operacyjnego,
- rodzaje i powierzchnię upraw w grupie produktów, ze względu na którą organizacja została uznana będącą w posiadaniu danego członka-producenta, planowaną do objęcia produkcją doświadczalną w roku, na który zatwierdzana jest zmiana programu operacyjnego, w rozbiciu na poszczególne gatunki owoców i warzyw.

W przypadku objęcia programem operacyjnym kosztów realizacji nasadzeń trwałych oraz dokonania zmian w w/w nasadzeniach należy do składanej dokumentacji załączyć, uaktualnione zestawienie nasadzeń trwałych w roku, na który zatwierdzana jest zmiana programu operacyjnego z wyszczególnieniem poniższych danych:

- imię i nazwisko/nazwę członka organizacji,
- numer identyfikacyjny producenta (jeśli został nadany – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności),
- adres miejsca zamieszkania lub siedziby członka organizacji,
- gatunek owoców i warzyw objęte nasadzeniami trwałymi,
- dla każdego gatunku należy podać odmiany owoców i warzyw objęte nasadzeniami trwałymi z podaniem powierzchni oraz ilości nasadzeń w szt. lub kg dla danej odmiany,

- dane według ewidencji gruntów i budynków tj.: nazwę obrębu ewidencyjnego, numer obrębu ewidencyjnego, numer arkusza mapy, numer działki ewidencyjnej oraz powierzchnię całkowitą działki ewidencyjnej w ha, dla działek gruntu, na których realizowane będą nasadzenia trwałe roślin wieloletnich.

Uwaga: Inwestycje realizowane w ramach programu operacyjnego w gospodarstwach członków, **dotyczące zakupu materiału szkółkarskiego i założenia plantacji należy realizować na gruncie, stanowiącym własność lub przedmiot użytkowania wieczystego członka organizacji.** Zakupiony materiał szkółkarski powinien zostać przekazany do dysponowania członkom zgodnie z przeznaczeniem na podstawie umów, zapewniających, że w przypadku wystąpienia członka z organizacji odzyska ona składniki majątkowe zrealizowanej inwestycji albo jej wartość końcową.

W przypadku programów operacyjnych realizowanych od dnia 1 stycznia 2018 r. oraz korzystających z opcji, o której mowa w art. 80 ust. 1 lit. b i c RK (UE) 2017/891, zgodnych ze strategią krajową (...) 2018-2022, kosztem kwalifikowanym jest zakup kwalifikowanego materiału szkółkarskiego.

W przypadku programów operacyjnych zatwierdzonych na podstawie RPEiR (UE) nr 1308/2013 oraz RK (UE) Nr 543/2011 oraz korzystających z opcji, o której mowa w art. 80 ust. 1 lit. a RK (UE) 2017/891, zgodnych ze strategią krajową (...) 2010-2017, kosztem kwalifikowanym jest zakup kwalifikowanego materiału szkółkarskiego lub materiału szkółkarskiego CAC.

W przypadku objęcia programem operacyjnym kosztów działania *dotyczącego stosowania naturalnych metod zapyłania roślin* oraz dokonania zmian w w/w działaniu należy do składanej dokumentacji załączyć, uaktualnione zestawienie dla roku, na który zatwierdzana jest zmiana programu operacyjnego z wyszczególnieniem poniższych danych:

- imię i nazwisko/nazwę członka organizacji,
- adres miejsca zamieszkania lub siedziby członka organizacji,
- powierzchnię upraw owoców i warzyw ogółem, na której realizowane będzie działanie dotyczące stosowania naturalnych metod zapyłania roślin w roku, na który zatwierdzany jest fundusz operacyjny,
- rodzaje upraw w ramach których realizowane będzie działanie dotyczące stosowania naturalnych metod zapyłania roślin, z uwzględnieniem powierzchni przypadającej na dany gatunek owoców i warzyw.

W przypadku objęcia programem operacyjnym kosztów działania *dotyczącego wsiewek z roślin bobowatych (Fabaceae) w uprawach sadowniczych* oraz dokonania zmian w w/w działaniu należy do składanej dokumentacji załączyć, uaktualnione zestawienie dla roku, na który zatwierdzana jest zmiana programu operacyjnego z wyszczególnieniem poniższych danych:

- imię i nazwisko/nazwę członka organizacji,
- adres miejsca zamieszkania lub siedziby członka organizacji,
- powierzchnię upraw sadowniczych w gospodarstwach członków ogółem,
- powierzchnię międzyrzędzi (istniejącej murawy) w uprawach sadowniczych, w gospodarstwach członków (ogółem),
- powierzchnię międzyrzędzi (istniejącej murawy) w gospodarstwach członków, na której stosowane będą wsiewki z roślin bobowatych (Fabaceae) - zakup nasion roślin bobowatych i wykonanie zabiegu wprowadzenia tych nasion do istniejącej murawy stosowanej w uprawach sadowniczych musi zostać zrealizowane na co najmniej 80% powierzchni międzyrzędzi upraw sadowniczych u każdego z członków, którzy wdrażają działanie,
- planowany udział powierzchni istniejącej murawy, na której stosowane będą wsiewki z roślin bobowatych (Fabaceae), w powierzchni ogółem istniejącej murawy w gospodarstwach członków w %,
- planowaną obsadę roślin bobowatych (Fabaceae) na 1 m² murawy - rośliny bobowate muszą stanowić co najmniej 30% obsady roślin ogółem na 1 m² murawy w uprawie sadowniczej,
- dane według ewidencji gruntów i budynków tj.: nazwę obrębu ewidencyjnego, numer obrębu ewidencyjnego, numer arkusza mapy, numer działki ewidencyjnej oraz powierzchnię całkowitą działki ewidencyjnej w ha, dla działek gruntu, na których realizowane będą wsiewki z roślin bobowatych (Fabaceae) w uprawach sadowniczych.

Załącznik Nr 3. **Uzasadnienie oraz skutki wprowadzanych zmian do programu operacyjnego**
(W-2.3/459)

W górnej części załącznika należy wpisać bieżący rok realizacji programu operacyjnego, którego dotyczy zmiana lub kolejne lata realizacji programu operacyjnego, których dotyczy zmiany.

Dla każdego zmienianego (znoszonego lub wprowadzanego) działania należy wypełnić osobny załącznik.

W załączniku tym w części „*Przed zmianą*” należy podać informacje o zatwierdzonym działaniu przed dokonaniem zmiany:

- cel realizowany w ramach programu operacyjnego, do którego przypisane jest działanie, przed zmianą,
- numer i nazwę działania, przed zmianą,
- okres realizacji zmienianego działania, przed zmianą,
- opis działania, przed zmianą – na czym polega w praktyce.

W części „*Po zmianie*” należy podać informacje o działaniu po dokonaniu zmian:

- cel realizowany w ramach programu operacyjnego, do którego przypisane jest zmienione działanie,
- numer i nazwę zmienionego działania,
- okres realizacji zmienionego działania,
- opis sytuacji wyjściowej przed rozpoczęciem realizacji działania (dotyczy nowych działań wprowadzanych do programu operacyjnego w drodze zmian), należy opisać stan bazowy przed podjęciem realizacji nowego działania. Jaki jest stan zaawansowania prac, czynności związanych z działaniem w momencie rozpoczęcia jego realizacji,
- opis zmienionego działania – na czym polega w praktyce,
- opis wprowadzanej zmiany,
- uzasadnienie powodu wprowadzenia zmiany,
- skutki wprowadzanych zmian,
- szacunkową specyfikację wydatków związanych z realizacją działania po zmianach/ nowego działania, z uwzględnieniem zmiany wydatków wprowadzanych w bieżącym roku oraz w kolejnych latach realizacji programu operacyjnego w Tabeli 1 i 2:

Dla każdego zmienianego/nowego działania w ramach programu operacyjnego, w polu nad tabelą należy wpisać numer i nazwę działania oraz wypełnić tabelę.

W kolumnie *Pozycje wydatków* należy wpisać planowane pozycje wydatków, niezbędne do zrealizowania zmienianego/nowego działania w poszczególnych latach realizacji programu operacyjnego.

W kolumnach *Planowane kwoty wydatków* należy wpisać planowane kwoty wydatków odpowiadające pozycjom wydatków zmienianego/nowego działania, w podziale na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego oraz ogółem (Tabela 1), a w przypadku zmian wprowadzanych w bieżącym roku w podziale na poszczególne kwartały oraz ogółem (Tabela 2).

W wierszu *Ogółem* wpisać sumę wszystkich kwot wydatków na realizację zmienianego/nowego działania, planowanych do poniesienia w trakcie realizacji programu operacyjnego, w podziale na poszczególne lata realizacji programu operacyjnego oraz ogółem (Tabela 1), a w przypadku zmian wprowadzanych w bieżącym roku w podziale na poszczególne kwartały oraz ogółem (Tabela 2). Suma wszystkich kwot pozycji wydatków stanowi planowaną kwotę wydatków na dane działanie.

W przypadku zmian działania wdrażanego w gospodarstwach członków organizacji producentów należy wyszczególnić członków, u których wdrażane będzie dane działanie po zmianach, z uwzględnieniem zmian dotyczących kolejnych lat realizacji programu operacyjnego w Tabeli 3 oraz bieżącego roku w Tabeli 4.

Dla każdego zmienianego działania realizowanego w gospodarstwach członków w ramach programu operacyjnego, w polu nad tabelą należy wpisać numer i nazwę działania oraz wypełnić Tabelę 3 i/lub 4 podając:

- imię i nazwisko/ nazwę członka OP,

- numer identyfikacyjny członka, jeśli został nadany /numer PESEL/ REGON w przypadku osób prawnych,
- adres / siedzibę członka OP,
- zakres działania realizowany w gospodarstwie członka,
- planowaną kwotę wydatków z funduszu operacyjnego na działanie realizowane w gospodarstwie członka (w zł),
- rok realizacji programu operacyjnego/ kwartał bieżącego roku realizacji programu operacyjnego.

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy, składa/ją czytelny/e podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisuje/ją datę wypełnienia załącznika, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych.

Załącznik Nr 4. Oświadczenie organizacji producentów i jej członków, o wykorzystaniu działań zatwierdzonych w programie operacyjnym dla produktów z grupy produktów, dla której organizacja została uznana, wytworzonych przez członków organizacji producentów (W-2.4/459)

Formularz należy wypełnić i złożyć w przypadku zmian, polegających na wprowadzeniu nowych działań do realizowanego programu operacyjnego.

Wymagane jest złożenie pisemnego oświadczenia podpisanego przez osoby uprawnione do reprezentowania organizacji producentów, że stopień wykorzystania działań dla produktów w odniesieniu dla których organizacja producentów została uznana, pochodzących od członków oraz członków innych organizacji producentów (wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem danej organizacji) wynosi ponad 50% – jako procentowy udział wartości produktów w odniesieniu dla których organizacja producentów została uznana, pochodzących od członków organizacji producentów oraz członków innych organizacji producentów*/, dla których będzie wykorzystywana ta inwestycja, w całkowitej wartości wszystkich produktów, dla których będzie wykorzystywana inwestycja - (art. 31 ust. 4 RK (UE) 2017/891).

*/ W przedmiotowej kalkulacji należy uwzględnić:

- sprzedaż owoców i warzyw w grupie produktów, ze względu na którą organizacja została uznana i wytworzonych przez członków innej organizacji producentów, która wydała zgodę swoim członkom na sprzedaż owoców i warzyw za pośrednictwem danej organizacji producentów, w przypadku owoców i warzyw, które ze względu na swój charakter lub ze względu na ograniczoną wielkość lub wartość produkcji producentów będących członkami, zwykle nie są objęte działalnością handlową ich własnej organizacji producentów (zgodnie z art. 12 pkt 1 lit. c) RK (UE) 2017/891;
- sprzedaż owoców i warzyw w grupie produktów, ze względu na którą organizacja została uznana i wytworzonych przez członków innej organizacji producentów, która wydała zgodę swoim członkom na sprzedaż owoców i warzyw za pośrednictwem danej organizacji producentów, jednak w ilościach lub wartościach marginalnych w porównaniu do wielkości produkcji zbywalnej danego produktu ich własnej organizacji (zgodnie z art. 12 pkt 1 lit. b) RK (UE) 2017/891).

Ponadto, organizacja producentów wypełniając i podpisując przedmiotowy formularz zobowiązuje się do wykorzystywania zgodnie z przeznaczeniem, konserwacji oraz niezbywania i nieudostępniania** innym podmiotom, inwestycji objętych dofinansowaniem w okresie, o którym mowa w art. 31 ust. 5 lit. b) RK (UE) 2017/891, tj. do końca okresu amortyzacji podatkowej środka trwałego lub przez 10 lat, w zależności od tego, który okres jest krótszy.

W górnej części załącznika należy wymienić osoby uprawnione do reprezentowania OP zgodnie z zapisami w Krajowym Rejestrze Sądowym, oraz pełnione przez te osoby funkcje w organizacji.

Należy wpisać pełną nazwę OP, zgodnie z zapisem w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Należy podać adres/siedzibę OP, zgodnie z zapisem w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Należy podać numer oraz datę wydania decyzji w sprawie uznania OP.

W tabeli należy podać numery i nazwy nowych działań, które zgodnie z załącznikiem W-2.2/459 oraz nazwy kosztów.

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy, składa/ją czytelny/e podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisuje/ją datę wypełnienia załącznika, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych.

** w zakresie, o którym mowa w art. 31 ust. 4 RK (UE) 2017/891.

Załącznik Nr 5. Oświadczenie organizacji producentów i jej członków, o wpływie działań realizowanych w ramach programu operacyjnego na środowisko naturalne (W-2.5/459)

Formularz należy wypełnić i złożyć w przypadku zmian, polegających na wprowadzeniu nowych działań do realizowanego programu operacyjnego.

Wymagane jest złożenie pisemnego oświadczenia podpisanego przez osoby uprawnione do reprezentowania organizacji producentów o wpływie działań realizowanych w ramach programu operacyjnego (innych niż wymienione w *Ramach krajowych na rzecz działań w zakresie ochrony środowiska dla programów operacyjnych organizacji producentów oraz zrzeszeń organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw*) na środowisko.

W górnej części załącznika należy wymienić osoby uprawnione do reprezentowania OP zgodnie z zapisami w Krajowym Rejestrze Sądowym, oraz pełnione przez te osoby funkcje w organizacji.

Należy wpisać pełną nazwę OP, zgodnie z zapisem w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Należy podać adres/siedzibę OP, zgodnie z zapisem w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Należy podać numer oraz datę wydania decyzji w sprawie uznania OP.

Należy zaznaczyć znakiem „X” odpowiednie pole informujące czy:

- działania realizowane w ramach programu operacyjnego nie mają negatywnego wpływu na środowisko,
- działania realizowane w ramach programu operacyjnego zwiększają negatywny wpływ na środowisko

W przypadku wyboru opcji drugiej - dotyczącej inwestycji zwiększających negatywny wpływ na środowisko, należy podać numery i nazwy działań, w ramach których realizowane są inwestycje zwiększające negatywny wpływ na środowisko, zgodnie z załącznikiem W-2.2/459, podać nazwę inwestycji realizowanej w ramach tych działań ujętych w programie operacyjnym oraz opisać podjęte działania zapobiegawcze i ustanowione zabezpieczenia dla poszczególnych inwestycji zwiększających negatywny wpływ na środowisko mające na celu ochronę środowiska przed tym wpływem.

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy, składa/ją czytelny/e podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisuje/ją datę wypełnienia załącznika, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych.

Załącznik Nr 6. Oświadczenie organizacji producentów i jej członków, o minimalnym okresie trwałości inwestycji w zakresie ochrony środowiska (W-2.6/459)

Formularz należy wypełnić i złożyć w przypadku zmian, polegających na wprowadzeniu nowych działań do realizowanego programu operacyjnego.

Wymagane jest złożenie pisemnego oświadczenia podpisanego przez osoby uprawnione do reprezentowania organizacji producentów, że organizacja i jej członkowie zobowiązują się do

wykorzystywania zgodnie z przeznaczeniem, konserwacji oraz niezbywania i nieudostępniania* innym podmiotom, inwestycji objętych dofinansowaniem w okresie, o którym mowa w art. 31 ust. 5 lit. b) RK (UE) 2017/891, tj. do końca okresu amortyzacji podatkowej środka trwałego lub przez 10 lat, w zależności od tego, który okres jest krótszy.

* w zakresie, o którym mowa w art. 31 ust. 4 lit. c) RK (UE) 2017/891).

Jednocześnie organizacja producentów wypełniając i podpisując przedmiotowy formularz oświadcza, że:

- inwestycje w maszyny lub urządzenia na rzecz ochrony środowiska zwiększają efektywność poprawy środowiska o co najmniej 15% w porównaniu do sytuacji wyjściowej (wskaźników sytuacji wyjściowej) w okresie o którym mowa w art. 31 ust. 5 lit. b) RK (UE) 2017/891), lub
- w przypadku działań niewymagających wykazania co najmniej 15% efektywności poprawy środowiska zgodnie z *Ramami krajowymi na rzecz działań w zakresie ochrony środowiska dla programów operacyjnych organizacji producentów oraz zrzeszeń organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw*, inwestycje w maszyny lub urządzenia na rzecz ochrony środowiska zwiększają efektywność poprawy środowiska w porównaniu do sytuacji wyjściowej (wskaźników wyjściowych), w okresie o którym mowa w art. 31 ust. 5 lit. b) RK (UE) 2017/891,
- zobowiązuje się zapewnić, że każde realizowane działanie na rzecz ochrony środowiska, w całym okresie realizacji programu operacyjnego obejmuje/obejmie powyżej 50% członków organizacji producentów.

- w przypadku realizacji działania „Wprowadzenie naturalnych metod zapyłania roślin” oświadczamy, że
  - a) okres realizacji działania będzie odpowiadał okresowi, o którym mowa w art. 31 ust. 5 lit. b) RK (UE) 2017/891,
  - b) w uprawach znajdujących się na obszarze i w odległości mniejszej niż 3 km od granic obszarów objętych siecią NATURA 2000 działanie polegające na wprowadzaniu naturalnych metod zapyłania roślin zostanie zrealizowane z wyłączeniem wykorzystywania pszczoły miodnej (*Apis mellifera L.*),
  - c) liczba zastosowanych pni pszczelich lub kokonów z murarką ogrodową w zależności od dostępności pożytku na danym areale będzie wynosić: 3 - 5 pni pszczelich z pszczołą miodną (*Apis mellifera L.*) na 1 ha areалу uprawy, albo 1000 – 2000 kokonów z murarką ogrodową (*Osmia rufa*) wraz z materiałem gniazdowym na 1 ha areálu uprawy.

- w przypadku realizacji działania „Ograniczenie stosowania nawozów mineralnych poprzez nawożenie nawozami organicznymi oraz stosowanie wsiewek z roślin bobowatych (*Fabaceae*) oświadczamy, że:
  - a) zakup nasion roślin bobowatych i wykonanie zabiegu wprowadzenia tych nasion do istniejącej murawy stosowanej w uprawach sadowniczych zostanie zrealizowane na co najmniej 80% powierzchni międzyrzędzi upraw sadowniczych u każdego z członków, którzy będą wdrażali działanie,
  - b) darń z wsianymi roślinami bobowatymi będzie utrzymywana i pielęgnowana przez okres minimum 5 lat,
  - c) rośliny bobowate będą stanowiły co najmniej 30% obsady roślin ogółem na 1m² murawy w uprawie sadowniczej,
  - d) wydatki związane z zakupem nasion roślin bobowatych oraz z zabiegami wprowadzenia tych nasion do istniejącej murawy stosowanej w uprawach sadowniczych zgłoszone do objęcia pomocą finansową będą poniesione raz w okresie pięciu lat.

- w przypadku realizacji działania „Ograniczenie upraw bezglebowych na wełnie mineralnej poprzez wprowadzenie podłoży organicznych” oświadczamy, że biodegradowalne maty uprawowe oparte o surowce organiczne będą kupowane i stosowane przez okres minimum 5 lat.

W górnej części załącznika należy wymienić osoby uprawnione do reprezentowania OP zgodnie z zapisami w Krajowym Rejestrze Sądowym, oraz pełnione przez te osoby funkcje w organizacji.

Należy wpisać pełną nazwę OP, zgodnie z zapisem w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Należy podać adres/siedzibę OP, zgodnie z zapisem w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Należy podać numer oraz datę wydania decyzji w sprawie uznania OP.

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy, składa/ją czytelny/e podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisuje/ją datę wypełnienia załącznika, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych.

Załącznik Nr 7. Zestawienie wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego, po zmianach (W-2.7/459)

W polach nad Tabelą 1 należy wpisać nazwę organizację producentów oraz bieżący rok realizacji programu operacyjnego, w którym dokonywane są zmiany wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Załącznik należy złożyć w wersji papierowej i elektronicznej. Aby złożyć prawidłowo wypełniony załącznik w wersji papierowej należy przedmiotowy dokument wypełnić w wersji elektronicznej, następnie wydrukować.

W poszczególnych wierszach tabeli należy przypisać do właściwych celów nazwy działań. W kolumnie nr 2 pod każdym z celów znajduje się rozwijana lista, z której należy wybrać nazwy działań odpowiadających wszystkim realizowanym działaniom w roku, na który zmieniany jest fundusz operacyjny.

Numery działań nie są ściśle powiązane z nazwami działań, w związku z tym chronologia wyboru działań zależy od organizacji. Wybrane działanie należy przypisać do pierwszego wolnego numeru działania w tabeli.

Nazwy działań i celów w załączniku W-2.7/459 muszą być zgodne z nazwami działań i celów zatwierdzonymi w programie operacyjnym.

Przy wybranych działaniach należy wpisać kwoty wydatków, które zostały zmienione lub pozostały bez zmian w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego (w zł). W kolumnie nr 3, 4, 5, 6 dla kwartałów podlegających zmianie należy wpisać dla poszczególnych działań planowane wydatki netto na działania po zmianach w zł. Natomiast dla kwartałów realizacji, które nie podlegają zmianom należy wpisać dla poszczególnych działań zatwierdzone wydatki netto na działania w zł.

Tabela powinna przedstawiać fundusz operacyjny dla całego roku realizacji programu operacyjnego, tzn. uwzględniający zarówno kwartały realizacji, które nie podlegają/nie podlegały zmianom, jaki i kwartały realizacji, które zmianom podlegają. Wypełniając tabelę dla poprzednich kwartałów, których realizacja już się zakończyła, oraz dla kwartałów kolejnych, które nie podlegają zmianie, należy wpisać kwoty wydatków zatwierdzonych (z uwzględnieniem zmian), zgodnie z danymi wskazanymi w decyzji w sprawie zatwierdzenia funduszu operacyjnego na dany rok albo jego zmiany, natomiast dla kwartału zmienianego dane planowane.

Wysokość wydatków na poszczególne cele, w podziale na kwartały, po zmianach zostanie uzupełniona automatycznie, po wypełnieniu w kolejnych kwartałach wydatków na poszczególne działania przypisane do tych celów. Kolumna 7, wskazująca wysokość wydatków na poszczególne cele i działania ogółem w danym roku realizacji programu operacyjnego po zmianach, również zostanie uzupełniona automatycznie. Jednocześnie automatycznie zostanie wypełniana kolumna 8 wskazująca odsetek funduszu operacyjnego, który w bieżącym roku realizacji jest przeznaczony na poszczególne cele.

UWAGA: Maksymalny odsetek funduszu operacyjnego, który może być przeznaczony na poszczególne cele operacyjne programu operacyjnego po zmianach nie może przekroczyć 60% wydatków w każdym roku realizacji programu operacyjnego (z wyłączeniem wydatków ogółem na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego, które nie mogą przekroczyć 1/3 wydatków z funduszu operacyjnego. Pułap wydatków na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania nimi (1/3 wydatków z F.O.), w ramach programów operacyjnych zrzeszeń organizacji producentów, oblicza się na poziomie każdej organizacji producentów będącej

członkiem danego zrzeszenia). Limity te nie mają zastosowania w 2020 r., stosownie do art. 1 ust. 4 RK(UE) 2020/884 oraz art. 1 RK(UE) 2020/592 zmienionego przez art. 1 pkt. 1 RK(UE) 2020/1275.

W przypadku finansowania z funduszu operacyjnego pro-środowiskowych horyzontalnych działań: **uczestnictwo w szkoleniach, korzystanie z usług doradczych w zakresie ochrony środowiska, wydatki na zatrudnienie wykwalifikowanego personelu nie mogą przekroczyć 30% całkowitych wydatków w całym okresie realizacji programu na działania pro-środowiskowe, które uzupełniają (towarzyszą im bądź są z nimi związane).** W przypadku realizacji działań na rzecz ochrony środowiska niewymagających kontynuacji, działania horyzontalne, które będą je uzupełniać, powinny być podejmowane jedynie w latach ich realizacji.

Wiersz 9. *Koszty ogólne zarządzania programem operacyjnym po zmianach-ryczałt* dla poszczególnych kwartałów roku realizacji programu operacyjnego, na który zatwierdzany jest fundusz operacyjny wyliczany jest automatycznie, jako 2% ryczałt z sumy planowanych wydatków na poszczególne cele 1-8.

Wiersz *Kwota funduszu operacyjnego ogółem po zmianach* dla poszczególnych kwartałów roku realizacji programu operacyjnego, na który zatwierdzany jest fundusz operacyjny wyliczany jest automatycznie, jako suma planowanych wydatków na poszczególne cele 1-8 i kosztów ogólnych zarządzania funduszem operacyjnym.

W pozycji **Planowana kwota składek członków organizacji producentów oraz samej organizacji producentów po zmianach** należy wpisać planowane kwoty składek wnoszonych do funduszu operacyjnego na bieżący rok realizacji programu operacyjnego po zmianach, w podziale na kwartały oraz ogółem.

Planowana kwota pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej po zmianach ogółem na poszczególne kwartały roku realizacji programu operacyjnego, po zmianach wyliczana jest automatycznie, jako suma poniższych składowych, przy czym:

- *kwota pomocy finansowej z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży przeznaczonych na bezpłatną dystrybucję* wyliczana jest automatycznie, jako 100% wydatków przeznaczonych na bezpłatną dystrybucję do limitu 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów (poz. 8.1a).
- *kwota pomocy finansowej z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży przeznaczonych na bezpłatną dystrybucję powyżej limitu 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów* wyliczana jest automatycznie, jako 50 %* wydatków (poz. 8.1b).
- *kwota pomocy finansowej z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży przeznaczonych na paszę dla zwierząt* wyliczana jest automatycznie, jako 50%* wydatków przeznaczonych na paszę dla zwierząt (poz. 8.2).
- *kwota pomocy finansowej z tytułu poniesionych wydatków na pozostałe działania* wyliczana jest automatycznie, jako 50%* wydatków przeznaczonych na cele wyszczególnione w poz. 1-7.
- *kwota pomocy finansowej z tytułu kosztów ogólnych zarządzania programem operacyjnym* wyliczana jest automatycznie, jako 1,%* wydatków przeznaczonych na cele wyszczególnione w poz. 1-8.

W wierszu 10. *Wartość produkcji sprzedanej z okresu referencyjnego* w kolumnie nr 7 należy podać wartość produkcji sprzedanej z okresu referencyjnego, zgodną z załącznikiem W-1.1/459. *Limit pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego* (przedostatni wiersz w tabeli) wyliczany jest automatycznie, jako 4,1% wartości produktów sprzedanych w okresie referencyjnym. Kwota pomocy unijnej nie może przekroczyć wysokości składek członków organizacji producentów oraz samej organizacji producentów wniesionych do funduszu operacyjnego z wyłączeniem nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży przeznaczonych na bezpłatną dystrybucję.

* w przypadku gdy:

- *program operacyjny lub jego część nie spełnia żadnego z warunków, o których mowa w art. 34 ust. 3 RPEiR (UE) nr 1308/2013, pomoc finansowa nie może przekroczyć 50% planowanych do poniesienia wydatków z funduszu operacyjnego, (z wyjątkiem wydatków związanych z nieprzeznaczeniem owoców i warzyw do sprzedaży i przekazanych do bezpłatnej dystrybucji, w odniesieniu do produktów których ilość przekracza 5% wielkości produkcji sprzedanej*

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA WNIOSKU O ZATWIERDZENIE ZMIAN PROGRAMU OPERACYJNEGO/ O ZATWIERDZENIE ZMIAN WYSOKOŚCI FUNDUSZU OPERACYJNEGO ORAZ WYSOKOŚCI WYDATKÓW NA DZIAŁANIA ZATWIERDZONE W PROGRAMIE OPERACYJNYM I WYSOKOŚCI POMOCY FINANSOWEJ ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ NA BIEŻĄCY ROK REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO

organizacji producentów), oraz nie może przekroczyć wartości składek wniesionych na fundusz operacyjny przez członków organizacji i samą organizację (z wyłączeniem bezpłatnej dystrybucji owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży objętej 100% wsparciem, która nie wymaga wkładu organizacji producentów);

- program operacyjny lub jego część spełnia przynajmniej jeden z warunków określonych w art. 34 ust. 3 RPEiR (UE) nr 1308/2013 ^{1/}, pomoc finansowa, na wniosek organizacji producentów, może wynieść 60% planowanych do poniesienia wydatków z funduszu operacyjnego (z wyjątkiem wydatków związanych z nieprzeznaczeniem owoców i warzyw do sprzedaży i przekazanych do bezpłatnej dystrybucji, w odniesieniu do produktów których ilość przekracza 5% wielkości produkcji sprzedanej organizacji producentów) oraz nie może przekroczyć 150% wymaganych składek na fundusz operacyjny (z wyłączeniem bezpłatnej dystrybucji owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży objętej 100% wsparciem, która nie wymaga wkładu organizacji producentów).

^{1/} W przypadku warunku określonego w art. 34 ust. 3 lit. f) przedmiotowego rozporządzenia z zastrzeżeniem warunku wskazanego w art. 8a ust. 1 lit. b) RK (UE) 2017/892 tj. jeżeli organizacja producentów wniosła o to w momencie przedkładania swego programu operacyjnego do zatwierdzenia.

WAŻNE: formularz W-2.7/459 został przygotowany i udostępniony w dwóch wariantach odzwierciedlających możliwe poziomy wsparcia: na poziomie 50% oraz 60% - zgodnie z informacją powyżej, należy wybrać i wypełnić formularz we właściwym wariantcie.

Jeśli wielkość limitu przekraczająca 4.1% wartości produktów sprzedanych z okresu referencyjnego jest wykorzystywana wyłącznie w zakresie środków zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi, wówczas w ostatnim wierszu tabeli należy obliczyć *Limit pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego* jako 4,6% (w przypadku zreszeń organizacji producentów 4,7%) wartości produktów sprzedanych w okresie referencyjnym, w rozbiu na poszczególne kwartały roku realizacji programu operacyjnego, na który zatwierdzany jest fundusz operacyjny.

W kolumnie nr 9 należy zaznaczyć rodzaj zmiany dotyczący działań zgodnie z opisem zamieszczonym w objaśnieniach:

U(+) – utrzymane, zwiększone – działania, dla których w wyniku zmiany został rozszerzony zakres oraz zwiększono środki finansowe niezbędne do ich realizacji;

U(-) – utrzymane, zmniejszone - działania, dla których w wyniku zmiany został zmniejszony zakres oraz zmniejszono środki finansowe niezbędne do ich realizacji.

Z – zaniechane – działania, które w wyniku zmian nie będą realizowane (pod warunkiem utrzymania ogólnych celów programu operacyjnego w bieżącym roku realizacji) nie dotyczy celów ogólnych;

N – nowe - działania, które w wyniku zmian programu operacyjnego pojawiają się jako nowe, niezatwierdzone dotychczas w programie operacyjnym (pod warunkiem utrzymania ogólnych celów programu operacyjnego w bieżącym roku realizacji) nie dotyczy celów ogólnych.

U – utrzymane w stanie niezmiennym.

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy, składa/ją czytelny/e podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisuje/ją datę wypełnienia załącznika, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych.

Załącznik Nr 8.	Uzasadnienie oraz skutki wprowadzanych zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na bieżący rok realizacji programu operacyjnego (W-2.8/459)
-----------------	---

W górnej części załącznika należy wpisać bieżący rok realizacji programu operacyjnego, którego dotyczy zmiana.

Załącznik należy złożyć w wersji papierowej i elektronicznej. Aby złożyć czytelnie wypełniony załącznik w wersji papierowej należy przedmiotowy dokument wypełnić w wersji elektronicznej a następnie wydrukować.

W załączniku należy podać:

1. Uzasadnienie powodu wprowadzenia zmiany wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej,
2. Skutki wprowadzanych zmian wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej,

3. Działania, dla których zmianie ulega wysokość wydatków:

Wysokość wydatków na działanie przed zmianą:

Dla każdego działania zatwierdzonego w ramach programu operacyjnego, dla którego zmianie ulega wysokość wydatków w polu nad tabelą należy wpisać numer i nazwę działania oraz wypełnić tabelę.

W kolumnie *Pozycje wydatków* należy wpisać zatwierdzone w programie operacyjnym pozycje wydatków, niezbędne do zrealizowania działania w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego.

W kolumnach *Planowane kwoty wydatków* należy wpisać zatwierdzone na bieżący rok realizacji programu operacyjnego kwoty wydatków odpowiadające poszczególnym pozycjom wydatków, w podziale na kwartały oraz ogółem, przed dokonaniem zmian.

W wierszu *Ogółem na realizację działania* należy wpisać sumę wszystkich kwot wydatków na realizację działania w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego, w podziale na kwartały oraz ogółem, przed dokonaniem zmian.

Dane te muszą być zgodne z danymi zawartymi w załączniku do decyzji w sprawie *zatwierdzenia programu operacyjnego, wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na pierwszy rok realizacji programu operacyjnego/ zatwierdzenia wysokości funduszu operacyjnego oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym i wysokości pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej na kolejny rok realizacji programu operacyjnego.*

W przypadku wcześniejszego wprowadzenia zmian w wysokości wydatków, należy uwzględnić zatwierdzoną wysokość wydatków na działania po zmianach.

Wysokość wydatków na działanie po zmianie

Dla każdego działania zatwierdzonego w ramach programu operacyjnego, dla którego zmianie ulega wysokość wydatków w polu nad tabelą należy wpisać numer i nazwę działania oraz wypełnić tabelę.

W kolumnie *Pozycje wydatków* należy wpisać planowane pozycje wydatków, niezbędne do zrealizowania działania w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego po dokonanych zmianach.

W kolumnach *Planowane kwoty wydatków* należy wpisać planowane na bieżący rok realizacji programu operacyjnego kwoty wydatków odpowiadające poszczególnym pozycjom wydatków po dokonanych zmianach, w podziale na kwartały oraz ogółem.

W wierszu *Ogółem na realizację działania* należy wpisać sumę wszystkich kwot wydatków na realizację działania w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego po dokonanych zmianach, w podziale na kwartały oraz ogółem.

Należy podać również

- opis wprowadzonej zmiany do działania, należy szczegółowo opisać rodzaj zmiany,
- uzasadnienie wprowadzenia zmiany do działania,
- skutki wprowadzenia zmiany do działania,

4. **Działania planowane do realizacji jako nowe** – punkt 4 załącznika oraz jego poszczególne pozycje należy wypełnić odrębnie dla każdego nowego działania zatwierdzanego do realizacji w drodze zmian programu operacyjnego w bieżącym roku:

Należy podać informacje o nowym działaniu:

- numer i nazwę działania,
- okres realizacji nowego działania,
- mierzalny cel działania – należy opisać mierzalny cel działania, który może zostać zweryfikowany np.: wzrost wolumenu sprzedaży danego gatunku owoców i warzyw

o 20% w danym roku, zakup i montaż linii technologicznej do sortowania i pakowania, obniżenie zużycia energii na tonę produkcji sprzedanej o 15%, itp.;

- stan wyjściowy przed podjęciem realizacji działania – należy pomocniczo posłużyć się załącznikiem W-1.19/459 oraz szczegółowo opisać stan bazowy przed podjęciem realizacji działania. Jaki jest stan zaawansowania prac, czynności związanych z działaniem w momencie rozpoczęcia jego realizacji;
- pożądany stan końcowy po zakończeniu realizacji działania – należy opisać zamierzony stan po upływie okresu realizacji działania. Należy opisać planowany efekt końcowy oraz określony stan po zrealizowaniu działania na podstawie planowanego rezultatu;
- sposób realizacji działania, zakres oraz środki podejmowane do realizacji działania – należy opisać, w jaki sposób zostanie zrealizowane działanie, a więc przy pomocy jakich środków np.: poprzez zakup, skorzystanie z usług zewnętrznych, poprzez prace własne członków organizacji itp.

Należy opisać zakres, jaki obejmuje planowane działanie (np.: czy dotyczy wszystkich członków organizacji producentów, czy określonych gospodarstw członków organizacji producentów), podać rodzaj podejmowanych czynności dla zrealizowania działania.

W przypadku działania niematerialnego (np. szkolenia, usługi doradztwa), organizacja producentów wskazuje organizatora działania (dane identyfikacyjne wykonawcy), oraz załącza kopię umowy zawartej z organizatorem działania (wykonawcą) zawierającą deklarację wykonawcy, z której wynika, że organizator działania wyraził zgodę na kontrolę ze strony instytucji, które są odpowiedzialne za weryfikację zgodności pomocy finansowej, z warunkami zatwierdzonymi w programie operacyjnym, oraz udostępni wszelkie dokumenty dotyczące przedmiotu umowy (zawartej z organizacją producentów) i poświadczające realizację działania / usługi i warunki jej realizacji (przedmiotowa zgoda organizatora działania stanowi podstawę kontroli podmiotu trzeciego, który nie otrzymuje bezpośredniego dofinansowania z budżetu UE, zgodnie z art. 27 ust. 7 RK (UE) 2017/892). **W przypadku trudności w pozyskaniu umowy na etapie zatwierdzania programu operacyjnego, należy wraz z programem operacyjnym przedłożyć tylko deklarację wykonawcy - w takim przypadku umowę, zawierającą deklarację wykonawcy należy przedłożyć wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej.**

Wyszczególnienie pozycji wydatków dla nowego działania wraz ze sposobem oszacowania wydatków zgodnie z Tabelą 1 - „Grupowanie pozycji wydatków dla nowego działania w kolejnych kwartałach bieżącego roku”.

Dla nowego działania, dla którego przedstawiana jest specyfikacja wydatków, w polu nad Tabelą 1 należy wpisać numer i nazwę (która musi być zgodna z nazwą działania zatwierdzonego w programie operacyjnym) oraz wypełnić tabelę.

W kolumnie 1 *Pozycje wydatków* należy wpisać planowane pozycje wydatków, niezbędne do zrealizowania nowego działania w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego. Specyfikacja pozycji wydatków pozwala na wiarygodne oszacowanie planowanej kwoty wydatków ogółem na nowe działanie. Poszczególne pozycje wydatków muszą być ściśle związane z realizacją działania.

W kolumnach 2-6 *Planowane kwoty wydatków* należy wpisać planowane kwoty wydatków, odpowiadające poszczególnym pozycjom wydatków zgodnie z załącznikiem W-2.7/459, w podziale na kwartały oraz ogółem. W przypadku działań, dla których kalkulowane są koszty dodatkowe w stosunku do kosztów zwykłych (certyfikowane systemy zapewnienia jakości owoców i warzyw), w tabeli należy wykazać pozycje wydatków odpowiadające wartości kosztów dodatkowych skalkulowanych przez OP. Jednocześnie opis kalkulacji kosztów dodatkowych dla przedmiotowych działań, należy zamieścić w kolejnym punkcie załącznika W-2.8/459.

W wierszu *Ogółem na realizację działania* należy wpisać sumę wszystkich kwot wydatków planowanych do poniesienia na realizację nowego działania (przypisanych do poszczególnych pozycji wydatków), w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego, w podziale na kwartały oraz ogółem.

sposób oszacowania pozycji wydatków, w tym planowanych inwestycji (specyfikacja kosztowa/kosztorys inwestorski) dla danego działania w ramach realizacji programu operacyjnego zgodnie z Tabelą 1 – dla każdej pozycji wydatków z Tabeli 1 należy opisać

sposób, w jaki oszacowano wysokość planowanych wydatków dla tej pozycji. W przypadku inwestycji załączyć specyfikację kosztów (kosztorys inwestorski).

W przypadku zmiany działania, z zakresu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży, w pozycji *Sposób oszacowania pozycji wydatków, w tym planowanych inwestycji (...) dla zmienianego działania w ramach realizacji programu operacyjnego zgodnie z Tabelą 1* – należy obowiązkowo zawrzeć szczegółowe kalkulacje planowanych do poniesienia kosztów związanych z:

- rekompensatą finansową (koszt owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży),
- sortowanie i pakowaniem,
- transportem

sporządzone na podstawie np. aktualnych cen rynkowych, dokumentów księgowych oraz wszelkie dokumenty potwierdzające przyjęte w kalkulacji koszty jednostkowe/składowe,

- specyfikacja techniczna pozycji wydatków (np. rodzaj, typ), w tym planowanych inwestycji dla danego działania w ramach realizacji programu operacyjnego zgodnie z Tabelą 1 – należy podać parametry techniczne dla poszczególnych pozycji wydatków, realizowanych inwestycji z uwzględnieniem parametrów wydajnościowych (np. wydajność linii sortującej, pakującej);
- w przypadku wdrażania nowego działania w gospodarstwach członków organizacji producentów, należy wyszczególnić członków, u których wdrażane będzie dane działanie w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego podając następujące dane:
  - a) imię i nazwisko/ nazwę członka OP,
  - b) numer identyfikacyjny członka, jeśli został nadany,
  - c) adres / siedzibę członka OP,
  - d) zakres działania realizowany w gospodarstwie członka,
  - e) planowaną kwotę wydatków z funduszu operacyjnego na działanie realizowane w gospodarstwie członka (w zł),
  - f) Kwartał bieżącego roku realizacji programu operacyjnego.

Uwaga: Inwestycje realizowane w ramach programu operacyjnego w gospodarstwach członków, **dotyczące budowy, rozbudowy, przebudowy i remontu budowli** (np. szklarni) oraz **zakupu materiału szkółkarskiego i założenia plantacji należy realizować na gruncie, stanowiącym własność lub przedmiot użytkowania wieczystego członka organizacji.**

Zrealizowane inwestycje oraz zakupiony materiał szkółkarski powinien zostać przekazany do dysponowania członkom organizacji zgodnie z przeznaczeniem na podstawie umów, zapewniających, że w przypadku wystąpienia członka z organizacji odzyska ona składniki majątkowe zrealizowanej inwestycji albo jej wartość końcową.

W przypadku programów operacyjnych realizowanych od dnia 1 stycznia 2018 r. oraz korzystających z opcji, o której mowa w art. 80 ust. 1 lit. b) i c) RK (UE) 2017/891, zgodnych ze *Strategią krajową (...) 2018-2022*, kosztem kwalifikowanym jest zakup kwalifikowanego materiału szkółkarskiego.

W przypadku programów operacyjnych zatwierdzonych na podstawie RPEiR (UE) nr 1308/2013 oraz RK (UE) Nr 543/2011 oraz korzystających z opcji, o której mowa w art. 80 ust. 1 lit. a) RK (UE) 2017/891, zgodnych ze *Strategią krajową (...) 2010-2017*, kosztem kwalifikowanym jest zakup kwalifikowanego materiału szkółkarskiego, lub zakup materiału szkółkarskiego CAC.

- uzasadnienie stwierdzające, że nowe działanie przyczyni się do realizacji postawionych celów w programie operacyjnym, oraz przyczyni się do realizacji „*Strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2022*” – należy szczegółowo uzasadnić przyczyny wyboru realizacji danego działania dla potrzeb realizacji celów ogólnych programu operacyjnego;
- planowane wydatki z tytułu wynagrodzeń pracowników w ramach nowego działania wprowadzonego do programu operacyjnego w drodze zmian w bieżącym roku realizacji – należy wypełnić dla działań, które dotyczą zatrudniania pracowników w ramach realizacji programu operacyjnego.

Należy podać numer i nazwę nowego działania dotyczącego zatrudnienia pracowników w ramach realizacji programu operacyjnego.

Nazwa działania musi być zgodna z nazwą działania zatwierdzoną w programie operacyjnym.

W Tabeli – „*Informacje o zatrudnieniu pracowników w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego*” należy podać: nazwę stanowiska pracy (w ramach jednego działania może być kilka stanowisk pracy), liczbę zatrudnionych osób z przypisaniem do poszczególnych stanowisk pracy, wymiar zatrudnienia, planowany okres zatrudnienia oraz formę zatrudnienia/ rodzaj umowy o pracę;

- szczegółowy opis stanowiska pracy – należy opisać rodzaj stanowiska pracy, kwalifikacje wymagane na danym stanowisku pracy (w ramach danego działania). Opis stanowiska pracy wskazuje główne cele jego utworzenia, które muszą być spójne z celami programu operacyjnego, w ramach których nastąpi zatrudnienie pracowników;
- zakres obowiązków pracownika/ów na stanowisku pracy – należy opisać zakres wykonywanych czynności pracowników zatrudnionych przez organizację producentów, związanych z realizacją programu operacyjnego (działania wykonywane na rzecz ochrony środowiska, poprawy jakości owoców i warzyw oraz poprawy marketingu). Zakresy obowiązków pracowników oraz przedstawione wraz wnioskiem o zmianę programu operacyjnego: umowy o pracę wraz z aneksami, szczegółowe opisy stanowisk pracy powinny jasno wskazywać wykorzystanie czasu pracy poszczególnych pracowników do obsługi ww. działań zatwierdzonych w programie operacyjnym, tj.; jaki procent czasu pracy, w stosunku do całego etatu, poszczególni pracownicy przeznaczą na realizację czynności związanych z realizacją programu operacyjnego;
- uzasadnienie stwierdzające, że zatrudnienie pracownika/ów przyczyni się do realizacji postawionych celów w programie operacyjnym, oraz przyczyni się do realizacji „*Strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2022*” - należy szczegółowo uzasadnić przyczyny wyboru realizacji danego działania, polegającego na zatrudnieniu pracownika/ów, dla potrzeb realizacji celów ogólnych programu operacyjnego.

Nad tabelą – „*Zestawienie planowanych wydatków z tytułu wynagrodzeń pracowników w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego*”, należy podać numer i nazwę działania dotyczącego zatrudnienia pracowników w ramach realizacji programu operacyjnego, nazwę stanowiska pracy oraz liczbę zatrudnionych osób, dla których wykonano kalkulację planowanych kosztów wynagrodzeń ogółem (w podziale na poszczególne kwartały oraz w danym roku).

Należy do poszczególnych kwartałów (kolumny 3-6) przypisać kwoty wydatków na: *wynagrodzenie brutto, z wyłączeniem zaliczki na podatek dochodowy, składki na ubezpieczenie społeczne pracowników płacone przez organizację oraz składki na fundusz pracy oraz fundusz gwarantowanych świadczeń pracowniczych* dla pracowników ogółem zatrudnionych na danym stanowisku pracy. W kolumnie 7 należy wpisać sumę planowanych wydatków z tytułu zatrudnienia pracowników ogółem w bieżącym roku.

Koszty związane z wszelkimi krajowymi lub regionalnymi podatkami lub opłatami fiskalnymi, zgodnie z pkt. 15 Załącznika II do RK (UE) 2017/891 nie są wydatkami kwalifikowanymi.

5. Zmiana wysokości funduszu operacyjnego, wysokości planowanych składek i wysokości pomocy finansowej na 20.....rok:

należy wpisać następujące dane dotyczące bieżącego roku realizacji programu operacyjnego:

- zatwierdzoną wysokość funduszu operacyjnego przed zmianą,
- wysokość funduszu operacyjnego po zmianie,
- wysokość składek planowanych do wniesienia do funduszu operacyjnego przed dokonaniem zmian,
- wysokość składek planowanych do wniesienia do funduszu operacyjnego po zmianie,
- zatwierdzoną wysokość pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej przed zmianą,
- wysokość pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej po zmianie.

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy, składa/ją czytelny/e podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisuje/ją datę wypełnienia załącznika, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych.

Informacje dodatkowe dotyczące wprowadzania do programu operacyjnego nowych działań:

- a) w przypadku działań obejmujących koszty osobowe pracowników należy uwzględnić dodatkowo:
- liczbę zatrudnionych osób,
  - informacje o zatrudnieniu na pełen etat lub na część etatu,
  - czy pracownicy będą zatrudnieni bezpośrednio przez OP,
  - uzasadnienie stwierdzające, że zatrudnienie pracowników przyczyni się do realizacji postawionych celów w programie operacyjnym,
  - **opisy stanowisk pracy**, wskazujące główne cele ich utworzenia, które muszą być jednocześnie spójne z celami programu operacyjnego, w ramach których nastąpi zatrudnienie pracowników.
- Ponadto opisy stanowisk pracy powinny zawierać:
- a) nazwę stanowisk pracy,
  - b) komórkę organizacyjną,
  - c) główne zadania realizowane na stanowiskach pracy,
  - d) uprawnienia i zakres odpowiedzialności na stanowiskach pracy,
  - e) wymagane kompetencje na danych stanowiskach pracy (np. poziom i kierunek wykształcenia, staż pracy, doświadczenie zawodowe, umiejętności i wiedza zawodowa) – realizacja działań, o których mowa w pkt. 2 Załącznika III do RK (UE) 2017/891, wiąże się z wykorzystaniem wykwalifikowanego personelu.
- Przedmiotowe dokumenty należy złożyć do ARiMR na etapie zatwierdzania zmian programu operacyjnego.
- **szczegółowe zakresy obowiązków** dla pracowników w ramach planowanych stanowisk pracy, które pozwolą oszacować, jaki procent czasu pracy, w stosunku do całego etatu, poszczególni pracownicy przeznaczą na realizację czynności wykonywanych na rzecz ochrony środowiska, poprawy jakości owoców i warzyw lub poprawy marketingu w ramach programu operacyjnego.

Dla wszystkich pracowników zatrudnionych w ramach programu operacyjnego (zarówno tych, którzy zgodnie z zakresem obowiązków 100% dziennego czasu pracy poświęcają na realizację działań z P.O., jak i w przypadku częściowego wykorzystania czasu pracy pracowników zatrudnionych na cały etat do realizacji działań programu operacyjnego), czas ich pracy oraz zakres wykonywanych działań należy rejestrować i udokumentować na podstawie kart świadczenia pracy.

Karty świadczenia pracy powinny być sporządzane i przechowywane w siedzibie OP, celem weryfikacji podczas kontroli na miejscu oraz powinny być przedstawione wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej, obejmującym koszty zatrudnienia pracowników.

Natomiast, zakresy obowiązków dla poszczególnych pracowników należy zamieścić w załączniku W-2.8/459.

Uwaga: Koszty personelu w zakresie działalności handlowej

Należy zaznaczyć, że sprzedaż jest normalną/podstawową działalnością organizacji producentów. Zatem, koszty personelu odnoszące się do niej, z definicji nie są w całości kwalifikowane np.: przyjmowanie zamówień, kierowanie sprzedażą, operacje normalnej sprzedaży.

Koszty personelu w zakresie działalności handlowej w ramach programu operacyjnego muszą być związane z metodami sprzedaży, które poprawiają zbyt produktów pod względem ilości i wartości. Jednocześnie, należy zaznaczyć, że zgodnie ze *Strategią krajową (...)*, w ramach celu poprawa obrotu/marketingu - w działaniu: wykorzystanie *strategii marketingowych o charakterze promocyjnym* - do wsparcia finansowego kwalifikuje się zatrudnienie osób posiadających kwalifikacje do realizacji strategii marketingowych w zakresie promocji rozpoznawalności marki lub znaku towarowego należących do organizacji producentów oraz zatrudnienie osób posiadających kwalifikacje do realizacji strategii reklamowych dla produktów organizacji producentów.

Zatem, w przypadku zatrudnienia pracownika w ramach ww. działania, jeśli z zakresu jego obowiązków wynika, że realizuje on również inne ogólne zadania związane ze normalną sprzedażą, do objęcia pomocą finansową należy uwzględnić jedynie czynności związane z realizacją strategii marketingowych lub promocyjnych, prowadzących do rozwoju nowych form sprzedaży i wielkości obrotów. W powyższym przypadku – tylko częściowego wykorzystania czasu pracy pracowników na działania marketingowe ujęte w programie

operacyjnym, czas pracy związany z działaniami/ czynnościami kwalifikującymi się na objęcia pomocą finansową należy rejestrować i udokumentować na podstawie kart świadczenia pracy.

- **umowy o pracę wraz z aneksami do umów o pracę.** Przedmiotowe aneksy powinny być sporządzone dla każdego zatrudnionego w ramach konkretnego działania programu operacyjnego i powinny zawierać:
  - a) wskazanie numeru, nazwy i opisu działania ujętego w programie operacyjnym w ramach, którego pracownik jest zatrudniony,
  - b) procent czasu pracy, w stosunku do zatrudnionego na pełny etat, który będzie poświęcony na realizację obowiązków wynikających z działania ujętego w programie operacyjnym,
  - c) okres zatrudnienia związany z realizacją działania zatwierdzonego w programie operacyjnym,
  - d) wykaz dyplomów poświadczających posiadanie wykształcenia kierunkowego lub ukończenia stosownych kursów/szkoleń oraz wykaz kwalifikacji każdego zatrudnionego pracownika, zgodnych z rodzajem wykonywanej w ramach programu operacyjnego pracy. Przedmiotowe dokumenty powinny być przechowywane w siedzibie organizacji producentów i udostępnione w trakcie kontroli na miejscu działań zatwierdzonych w programie operacyjnym lub być przedstawione na wezwanie ARiMR w związku z rozpatrywaniem wniosku o wypłatę pomocy finansowej.

Jeżeli na etapie zatwierdzania zmian programu operacyjnego lub funduszu operacyjnego na bieżący rok realizacji programu, OP nie dysponuje umowami o pracę wraz z aneksami, przedmiotowe dokumenty należy złożyć wraz z wnioskiem o wypłatę pomocy finansowej.

- **karty świadczenia pracy**, sporządzane osobno dla każdego pracownika zatrudnionego w ramach danego działania programu operacyjnego, dokumentujące rzeczywisty czas pracy oraz wykonane czynności związane z realizacją działania programu operacyjnego, w ramach którego zostali zatrudnieni.

Karty świadczenia pracy powinny wskazywać informacje:

- a) data/miesiąc i dzień świadczenia pracy,
- b) rozkład czasu pracy danego dnia, związanego z wykonywaniem czynności w ramach programu operacyjnego - (godziny od...do..),
- c) liczba godzin pracy w ciągu danego dnia pracy, poświęcona na czynności wynikające z działania związanego z zatrudnianiem pracowników w ramach programu operacyjnego,
- d) numer działania obejmującego zatrudnienie pracowników w ramach programu operacyjnego,
- e) opis wykonanych czynności, związanych z realizacją działania programu operacyjnego, w ramach którego pracownicy zostali zatrudnieni.

Karty świadczeń pracy należy złożyć wraz z wnioskiem o wypłatę pomocy finansowej (zarówno w przypadku częściowego wykorzystania czasu pracy pracowników na działania ujęte w programie operacyjnym, w okresie objętym wnioskiem, jak i dla pracowników, którzy zgodnie z zakresem obowiązków 100% dziennego czasu pracy poświęcają na realizację działań z P.O.).

Ponadto, organizacja producentów w składanych sprawozdaniach rocznych/końcowych z realizacji programu operacyjnego powinna jasno wykazać, jakie świadczenia zostały zrealizowane przez wyznaczonych pracowników w ramach działań zatwierdzonych w programie operacyjnym.

Informacje dodatkowe, które należy uwzględnić w przypadku pozostałych działań:

- a) w przypadku zakupu maszyn i urządzeń należy podać:
  - specyfikację (np. rodzaj, typ),
  - planowane miejsce ich lokalizacji,
  - w przypadku lokalizacji inwestycji w gospodarstwie członka OP, należy podać informację o członkach, którzy będą korzystać z danej maszyny, urządzenia oraz czy decyzja ta została demokratycznie podjęta z udziałem wszystkich członków OP,
  - informacje czy jest to sprzęt nowy czy używany,
  - informacje czy będą pobierane opłaty za korzystanie z urządzeń,
  - stopień wykorzystania maszyny/urządzenia dla produktów w kategorii uznania organizacji producentów, pochodzących od członków organizacji producentów oraz członków innych organizacji (wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem danej organizacji) – jako procentowy

- udział wartości produktów w kategorii uznania organizacji producentów, pochodzących od członków organizacji producentów oraz członków innych organizacji, dla których będzie wykorzystywana ta maszyna/urządzenie, w całkowitej wartości produktów, dla których będzie wykorzystywana ta maszyna/urządzenie,
- pozostałe informacje dotyczące zakupu maszyn i urządzeń zgodnie z pkt. 3.1 *Strategii krajowej (...) na lata 2018-2022*,
- b) w przypadku uwzględnienia kosztów kapitałowych (inwestycyjnych) należy udowodnić, że przyczynią się one w znaczący sposób do osiągnięcia postawionych celów programu operacyjnego,
- c) w przypadku zakupu sprzętu używanego na rynku wtórnym należy przedstawić:
- oświadczenie sprzedawcy, że na przestrzeni ostatnich siedmiu lat, zakup sprzętu nie został sfinansowany z dotacji krajowej lub unijnej,
  - informacje, że cena netto sprzętu nie przekracza jego wartości rynkowej i jest niższa od ceny porównywalnego sprzętu na rynku pierwotnym,
  - informacje, że sprzęt posiada parametry techniczne wymagane dla danej operacji i spełnia wymogi norm technicznych,
  - pozostałe informacje dotyczące zakupu sprzętu używanego zgodnie z pkt. 3.1 *Strategii krajowej (...) na lata 2018-2022*,
- d) w przypadku zakupu budynku lub budowli, należy poświadczyć spełnienie następujących warunków:
- cena zakupu nie przekracza wartości rynkowej nieruchomości,
  - zakup nieruchomości nie został dofinansowany, w okresie ostatnich 10 lat, z dotacji krajowej lub unijnej, która skutkowałaby podwójnym udzieleniem pomocy,
  - istnieje bezpośredni związek pomiędzy zakupem nieruchomości, a działaniem ujętym w programie operacyjnym,
  - należy przedstawić pozostałe informacje dotyczące zakupu budynku lub budowli zgodnie z pkt. 3.1 *Strategii krajowej (...) na lata 2018-2022*,
- e) w przypadku finansowania leasingu nowych środków trwałych, w granicach wartości rynkowej netto danej pozycji, należy poświadczyć spełnienie następujących warunków:
- leasingobiorca będzie bezpośrednim odbiorcą wspólnotowego współfinansowania,
  - raty leasingowe płacone na rzecz leasingodawcy przez leasingobiorcę, udokumentowane będą potwierdzoną fakturą lub dokumentem o równoważnej wartości dowodowej, stanowią wydatek kwalifikowany do współfinansowania,
  - maksymalna kwota współfinansowania kwalifikowanego przez Unię Europejską, nie przekracza wartości rynkowej leasingowanego mienia. Pozostałe koszty związane z umową leasingową (zwłaszcza podatek, marża dzierżawiącego, odsetki od refinansowania kosztów, narzuty, opłaty ubezpieczeniowe) nie są wydatkami kwalifikowanymi,
  - leasingobiorca musi być w stanie wykazać, iż leasing był najbardziej efektywną metodą pozyskania wyposażenia,
  - należy przedstawić pozostałe informacje dotyczące leasingu zgodnie z pkt. 3.1 *Strategii krajowej (...) na lata 2018-2022*

Wysokość wydatków z funduszu operacyjnego na działanie dotyczące leasingu, która może zostać zatwierdzona w ramach programu operacyjnego, dotyczy samego leasingu w granicach wartości rynkowej netto pozycji.

Jednocześnie, zgodnie z pkt 5 Załącznika II do RK (UE) 2017/891 zwrot pożyczek (szczególnie w formie spłat rocznych) zaciągniętych na działalność prowadzoną całkowicie bądź częściowo przed rozpoczęciem realizacji programu operacyjnego nie jest kosztem kwalifikowanym. Tym samym, raty leasingowe będą kwalifikowały się do wsparcia wspólnotowego, jeśli umowa leasingowa zostanie zawarta po dacie rozpoczęcia realizacji programu operacyjnego.

Jeżeli OP na etapie zatwierdzania zmian programu operacyjnego, obejmujących nowe działanie dotyczące leasingu, nie dysponuje umową leasingu, wówczas zatwierdzenie przedmiotowego działania jest możliwe jedynie w oparciu o *promesę leasingową*, wystawioną przez finansującego (leasingodawcę) dla organizacji producentów owoców i warzyw, wraz z planowanym harmonogramem spłat rat leasingowych (w rozbiciu na część kapitałową równą wartości początkowej netto przedmiotu leasingu i część odsetkową stanowiącą marżę finansującego). Część raty leasingowej obejmująca marżę (zysk) finansującego (leasingodawcy), koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące oraz opłaty ubezpieczeniowe,

nie są zaliczane do kosztów kwalifikowanych, zgodnie z pkt 12 Załącznika II do RK (UE) 2017/891

Mając powyższe na uwadze, wypłacona pomoc finansowa z tytułu leasingu nie może przekroczyć sumy rat kapitałowych w wysokości nie wyższej niż wartość początkowa netto leasingowanego mienia. Zatem, na etapie zatwierdzania wydatków związanych z leasingiem w programie operacyjnym, kwotę wydatków należy zweryfikować biorąc pod uwagę część kapitałową rat leasingowych, co jest możliwe jedynie w oparciu o *promesę leasingową* i załączony do niej harmonogram spłat rat leasingowych. Do wniosku o zatwierdzenie programu operacyjnego organizacja producentów załącza *Promesę leasingową*. *Promesa leasingowa* umożliwia prawidłowe przypisanie wydatków związanych z leasingiem do poszczególnych kwartałów danego roku oraz kolejnych lat realizacji programu operacyjnego.

Należy zaznaczyć, że w przypadku, gdy kwoty wydatków zatwierdzone na podstawie *promesy leasingowej* są np. niższe niż kwoty wynikające z umowy leasingowej, zawartej po rozpoczęciu realizacji programu, analogicznie jak w przypadku każdego wydatku zatwierdanego w programie operacyjnym, organizacja producentów ma możliwość złożenia wniosku o zmianę programu operacyjnego lub funduszu operacyjnego na rok bieżący, jak również wniosku o zmianę programu operacyjnego na kolejne lata realizacji. Nie mniej jednak, organizacja producentów musi mieć świadomość, że w przypadku znacznego niedoszacowania kosztów leasingu, w wystawionej przez finansującego *promesie leasingowej*, zmiany dokonane w bieżącym roku realizacji programu operacyjnego, polegające na zwiększeniu kwoty wydatków związanych z leasingiem w bieżącym roku, zgodnie z umową leasingową, nie mogą spowodować zwiększenia wysokości funduszu operacyjnego o więcej niż 25% kwoty pierwotnie zatwierdzonej.

Ponadto, pomoc finansowa z tytułu zapłaconych przez organizacje producentów rat leasingowych, realizowana na podstawie wniosku o przyznanie pomocy finansowej, nie może przekroczyć sumy rat kapitałowych w wysokości nie wyższej niż wartość początkowa netto leasingowanego mienia, potwierdzona fakturą sprzedaży przedmiotu leasingu, wystawioną przez zbywcę przedmiotu leasingu, finansującemu (leasingodawcy).

Do wniosku o przyznanie pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego obejmującego wydatki poniesione w ramach programu operacyjnego z tytułu leasingu organizacja producentów załącza:

- a) kopię umowy leasingu wraz z harmonogramem spłat,
- b) kopię dokumentów potwierdzających dokonanie spłaty rat leasingowych w okresie objętym wnioskiem wraz z dowodami zapłaty (np. faktury oraz potwierdzenia dokonania przelewów bankowych – operacje na rachunku funduszu operacyjnego),
- c) kopię faktury sprzedaży przedmiotu leasingu, wystawionej przez zbywcę (np. producenta) dla finansującego (leasingodawcy) w celu określenia wartości rynkowej netto przedmiotu leasingu.

Mając na uwadze fakt, że niektóre firmy leasingowe przed zaciągnięciem zobowiązań wobec zbywcy przedmiotu leasingu, żądają od leasingobiorcy dokonania przedpłaty obejmującej np. kaucję, prowizję oraz pierwszą ratę leasingową przed datą zawarcia umowy leasingowej, możliwe jest zakwalifikowanie do objęcia pomocą finansową, (na podstawie faktury wystawionej przed datą podpisania umowy leasingowej), wydatku tylko i wyłącznie, obejmującego pierwszą ratę leasingową (poniesioną po rozpoczęciu realizacji programu operacyjnego), co powinien potwierdzać harmonogram spłat. Pomocą finansową nie mogą zostać objęte dodatkowe świadczenia o charakterze gwarancyjnym wymagane przez finansującego.

- f) w przypadku zatwierdzania planowanych szkoleń w szczególności należy uwzględnić:
  - szczegółowy zakres i tematykę szkolenia,
  - szczegółowy program szkolenia,
  - liczbę planowanych szkoleń oraz sprecyzować miejsce przeprowadzenia szkolenia,
  - termin szkolenia,
  - liczbę osób objętych szkoleniem, z uwzględnieniem pełnionych funkcji osób szkolonych (członkowie OP, pracownicy ds. marketingu, pracownicy ds. kontroli jakości, doradcy agrotechniczni, zatrudniani przez OP, kadra zarządzająca OP itp.),
  - specyfikację kosztów przeprowadzanych szkoleń, ewentualnie oferowanych cen przez firmy konsultingowe, doradcze, instytuty, szkoły, ośrodki doradztwa i inne, rozważane jako potencjalne podmioty przeprowadzające szkolenie,

- g) w przypadku realizacji projektów informatycznych w szczególności należy uwzględnić:
- szczegółowy zakres wdrażanych systemów informatycznych,
  - funkcjonalności systemu w odniesieniu do potrzeb organizacji producentów,
  - specyfikację kosztów realizacji projektu przedstawioną przez wykonawcę,
  - ewentualnie przedwstępną umowę na wykonanie zlecenia przez wykonawcę (firmę) zewnętrzną,
  - pozostałe informacje dotyczące projektów informatycznych zgodnie z pkt. 3.1 *Strategii krajowej (...) na lata 2018-2022*.
- h) w przypadku działań promocyjnych w szczególności należy podać:
- rodzaj działań promocyjnych,
  - podmiot realizujący działania promocyjne,
  - etapy i elementy działań promocyjnych,
  - ewentualnie przykłady użytych materiałów promocyjnych,
- i) w przypadku nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży należy podać:
- sposób i tryb nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży,
  - okoliczności, w jakich będzie przeprowadzona operacja nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży,
  - szczegółowe kalkulacje kosztów owoców i warzyw (rekompensaty finansowej), kosztów sortowania i pakowania oraz kosztów transportu owoców i warzyw, sporządzone przez organizację producentów np. na podstawie aktualnych cen rynkowych, dokumentów księgowych wraz z dokumentami na podstawie, których przedmiotowe kalkulacje zostały sporządzone - w przypadku przeznaczenia owoców i warzyw na bezpłatną dystrybucję,
- j) w przypadku zatwierdzania usług zewnętrznych świadczonych na rzecz OP lub wykonawstwa na zlecenie należy przedstawić:
- umowę przedwstępną na wykonanie usługi (jeśli została podpisana), wskazującą, że podwykonawca podlega tym samym kontrolom co OP, związanym z realizacją danego działania,
  - nazwę podmiotu wykonującego usługę (zlecenie),
  - szczegółowy zakres planowanych do wykonania prac/przedmiot podwykonawstwa,
  - szczegółową specyfikację kosztową,
- b) w przypadku realizacji szkoleń wyjazdowych, uczestnictwa w targach, koszty te zgłoszone do programu operacyjnego będą kwalifikowały się do objęcia pomocą finansową, jeśli OP po zrealizowaniu działania, wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej złoży przejrzyste sprawozdanie, zawierające co najmniej:
- cel podróży,
  - szczegółowy harmonogram pobytu, ze wskazaniem dla każdego dnia m. in. czasu trwania poszczególnych wykładów/pokazów, Imienia i Nazwiska/Nazwy, adresu profesjonalnego podmiotu prowadzącego poszczególne wykłady/pokazy, ze wskazaniem zakresu zrealizowanego działania lub jego etapu oraz jego danych kontaktowych, adresu lokalizacji, w której prowadzono pokazy/wykłady,
  - nazwę i numer działania, w ramach którego zatwierdzone zostały usługi szkoleniowe i doradcze/uczestnictwo w targach,
  - okres i miejsce realizacji działania lub jego etapu,
  - liczbę uczestników każdego dnia,
  - listę uczestników wraz z podpisami, sporządzoną dla każdego dnia, z podaniem funkcji w przypadku pracowników OP, dla których koszty są ponoszone,
  - opis zrealizowanych działań/zadań w ramach usług szkoleniowych i doradczych/ uczestnictwa w targach - sprawozdanie z działalności na miejscu,
  - ocenę efektywności działania (szkolenia, uczestnictwa w targach) pod kątem osiągnięcia celów zatwierdzonych w programie operacyjnym - oczekiwany wynik, a przypadku szkolenia również czynności/działania wdrożone przez uczestników w gospodarstwach oraz w organizacji producentów - w przypadku uczestnictwa w szkoleniu pracowników organizacji,
  - całkowity koszt działania, z podziałem na koszty transportu, koszty pobytu, koszty szkolenia/udziału w targach, żywienia,
  - szczegółowe zestawienie dowodów księgowych oraz innych dokumentów potwierdzających poniesione koszty na realizację zadania lub jego części,
  - kopie faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty, które potwierdzają poniesione wydatki na realizację zadania,

- zdjęcia lub przekazane na nośnikach przekazu materiały szkoleniowe lub inne dokumenty potwierdzające zrealizowanie zadania lub jego części, a w przypadku uczestnictwa w targach materiały promocyjne i informacyjne,
- oświadczenie, że:
  - a) usługi szkoleniowe i doradcze/działania promocyjne i marketingowe dotyczyły celu/celów ujętych w zatwierdzonym programie operacyjnym,
  - b) organizacja nabyła usługę od podmiotu, który nie jest członkiem tej organizacji producentów ani współmałżonkiem członka tej organizacji lub nie jest powiązany osobowo lub kapitałowo w sposób bezpośredni lub pośredni z tą organizacją producentów, członkami tej organizacji lub współmałżonkami tych członków
- inne dokumenty potwierdzające zrealizowanie zadania lub jego etapu,
- pisemna umowa zawarta przez organizatora szkolenia z ewentualnym profesjonalnym podwykonawcą usługi szkoleniowej, zajmującym się realizacją szkoleń z zakresu objętego programem operacyjnym,
- certyfikaty ukończenia szkolenia wystawione dla każdego uczestnika, potwierdzające datę/daty szkolenia, rzeczywisty zakres szkolenia (liczba godzin, tematyka) oraz podpisane przez wykładowcę/wykładowców i firmę realizującą szkolenie,
- w przypadku działań promocyjnych w ramach wdrażania strategii marketingowych lub promocyjnych należy podać ponadto:
  - a) rodzaj działań promocyjnych,
  - b) ilość kampanii promocyjnych,
  - c) podmiot realizujący działania promocyjne,
  - d) etapy i elementy działań promocyjnych,
  - e) ewentualnie przykłady użytych środków i materiałów promocyjnych.

Zgodnie ze *Strategią krajową (...) 2018-2022*, organizacja producentów lub zrzeszenie organizacji producentów dołącza do wniosku o przyznanie pomocy finansowej kopie umowy zawartej z organizatorem działania (wykonawcą), zawierającą jego deklarację, że wyraża on zgodę na kontrolę ze strony instytucji, które są odpowiedzialne za weryfikację zgodności pomocy finansowej z warunkami zatwierdzonymi w programie operacyjnym oraz udostępni wszelkie dokumenty dotyczące podmiotu umowy, jak i poświadczające realizację działania/usługi oraz warunki jej realizacji. Zatem podstawą weryfikacji właściwej realizacji usługi powinien być materiał dowodowy zgromadzony przez OP oraz wykonawcę (podmiot trzeci). Wyjaśnienia organizacji producentów/wykonawcy, sprawozdanie z realizacji działania złożone przez OP, będą jednym z elementów, na których organ może oprzeć swoją ocenę, jednakże nie mogą zastąpić materiału dowodowego.

Organ będzie miał obowiązek sprawdzenia prawidłowości wykonania usługi, w tym z wykorzystaniem kontroli na miejscu w siedzibie OP, jak i u wykonawcy. Powyższe wynika z art. 27 ust 7 RK(UE) 2017/891, zgodnie z którym „oprócz okoliczności wyjątkowych, kontrole na miejscu obejmują wizytację miejsca, w którym realizowane jest działanie, lub – jeśli działanie ma charakter niematerialny – organizatora działania. (...) Państwa członkowskie mogą jednak zdecydować o nieprzeprowadzaniu takich wizytacji w odniesieniu do mniejszych działań lub jeżeli uznają, że istnieje niewielkie ryzyko, iż warunki dotyczące otrzymania pomocy nie są spełnione, lub że operacja nie została zrealizowana. Decyzja ta i jej uzasadnienie są rejestrowane”.

Tym samym, w przypadku realizacji działań niematerialnych tj. usług szkoleniowych i doradczych, OP oraz organizator działania (podmiot trzeci), zobowiązany jest zgromadzić i udostępnić na żądanie organu wszelkie dowody, które pozwolą na weryfikację, nie tylko czy usługa została rzeczywiście zrealizowana, ale też czy w zakresie zgodnym z programem operacyjnym, a założony cel został osiągnięty. Zatem, w przypadku pojawienia się wątpliwości dotyczących faktycznej realizacji usługi, również pod kątem założonego celu, organ przeprowadzając kontrolę realizacji działania może żądać przedstawienia dokumentacji źródłowej potwierdzającej faktyczną realizację działania np.: biletów/faktur za usługi transportowe, rachunków/faktur za przeprowadzone wykłady, za pobyt w hotelach, materiały szkoleniowe, itp. Sama faktura oraz wpłata przez OP na rzecz wykonawcy, bez pośrednich dowodów rozliczeń, nie będzie mogła stanowić o faktycznej realizacji działania. **Organizacja planując realizację usług szkoleniowych i doradczych musi liczyć się z kontrolą ich wykonania na podstawie źródłowej dokumentacji finansowo-księgowej.**

Ponadto należy mieć na uwadze, iż organizacja szkolenia/doradztwa powinna zostać powierzona profesjonalnemu podmiotowi specjalizującemu się w usługach szkoleniowo/doradczych w obszarze wskazanym w programie operacyjnym, który posiada doświadczenie w realizacji szkoleń/doradztwa,

odpowiedni potencjał ludzki w zakresie wykwalifikowanego personelu, techniczny i organizacyjny. Powyższe jest konieczne, aby zapewnić zgodność merytoryczną usługi z programem oraz realizację założonych celów tj. zdobycie specjalistycznej wiedzy, nowych umiejętności i doświadczenia.

Zgodnie z art. 34 rozporządzenia wykonawczego KE (UE) 2017/892, „nie naruszając przepisów szczególnych niniejszego rozporządzenia lub innego prawodawstwa unijnego państwa członkowskie wprowadzają kontrole i środki w zakresie koniecznym do zapewnienia prawidłowego stosowania rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/891 i niniejszego rozporządzenia. Te kontrole i środki są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony interesów finansowych Unii”. Stosownie do wyżej cytowanego art. 34, konieczne i uzasadnione jest zastosowanie środków zapewniających wydatkowanie funduszy z budżetu UE, w sposób celowy i racjonalny.

Dodatkowe informacje dotyczące kryteriów kwalifikowania inwestycji:

- dotyczących prac budowlanych,
  - realizowanych w gospodarstwach członków organizacji producentów,
- oraz kryteria dotyczące kwalifikowania się najmu i dzierżawy do uzyskania pomocy finansowej zostały opisane w pkt. 3.1 *Strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2022.*

Wydatki ponoszone na inwestycje w rozwijanie systemów energii odnawialnej:

WAŻNE: W przypadku inwestycji w urządzenia fotowoltaiczne celem złożenia kosztorysu będzie dokonanie weryfikacji zakresu rzeczowo-ilościowego prac oraz poziomu zastosowanych cen do kalkulacji wartości kosztorysowej realizowanych robót. Przy czym, mając na względzie pkt. 3.4.4. Rozwijanie systemów energii odnawialnej *Ram krajowych*, zgodnie z którym do wsparcia kwalifikują się wyłącznie **wydatki związane z zakupem i montażem urządzeń i instalacji zasilanych z odnawialnych źródeł energii oraz ich montaż włącznie z projektem montażu**, jeżeli kosztorys będzie obejmował zarówno część budowlaną związaną z dostosowaniem konstrukcji budynku i dachu do montażu paneli oraz część związaną z instalacją paneli fotowoltaicznych, z kosztorysu powinno być możliwe wydzielenie zakresu dotyczącego wyłącznie kwalifikowanej części kosztów, co umożliwi dokonanie weryfikacji zakresu rzeczowo-ilościowego prac budowlanych/instalacyjnych ściśle związanych z montażem paneli na dostosowanym wcześniej budynku oraz poziomu zastosowanych cen. Analogicznie, jeżeli montaż paneli na gruncie dzierżawionym będzie wymagał wykonania prac budowlanych w zakresie konstrukcji, na której instalacja fotowoltaiczna zostanie posadowiona, trwale związanej z gruntem, do objęcia pomocą finansową z kosztorysu powinno być możliwe wydzielenie wyłącznie kosztów dotyczących zakupu i montażu paneli fotowoltaicznych.

Uwaga:

W przypadku instalacji urządzeń fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 6,5 kW, przepisy nakładają obowiązek uzgodnienia projektu z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej oraz zawiadomienia organów Państwowej Straży Pożarnej.

Zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych - oprócz kryteriów opisanych w pkt. 3.1 *Strategii krajowej (...)* *Wymogi dotyczące wszystkich lub kilku rodzajów działań* oraz 3.4.4 *Ram krajowych (...)* zastosowanie dodatkowo powinny mieć poniższe zasady:

Organizacja producentów w przedkładanej dokumentacji na etapie obsługi wniosków o pomoc finansową, zobowiązana jest dokonać rozdziału ilości energii zużywanej na produkcję, przechowywanie lub przygotowywanie owoców i warzyw do sprzedaży przez organizację producentów, od ilości energii zużywanej na inne potrzeby np. do obsługi pozostałych budynków i urządzeń niezwiązanych z ww. celami.

Zgodnie z pkt. 3.4.4 *Ram krajowych (...)* *ilość energii wytwarzanej przez systemy kwalifikujące się do wsparcia w ramach powyższego działania nie może przekraczać ilości energii dotychczas zużywanej na produkcję, przechowywanie lub przygotowywanie owoców i warzyw do sprzedaży przez organizację producentów, zrzeszenie organizacji producentów oraz jej członków.* Zatem, konieczna jest analiza dotychczasowego zużycia energii elektrycznej, która powinna zostać wykonana na podstawie danych wyjściowych uzyskanych m.in. ze szczegółowej analizy faktur za prąd za rok poprzedzający realizację P.O. odpowiadający okresowi, za który szacowane są wskaźniki sytuacji wyjściowej. Zużycie wyjściowe energii powinno zostać porównane z rzeczywistą ilością energii

wytworzonej (lub planowaną ilością energii wytworzonej w przypadku, gdy okres funkcjonowania instalacji lub okres realizacji inwestycji nie pozwala na ocenę jej skutków, w tym określenie ilości energii wytworzonej) w instalacji fotowoltaicznej (wyliczoną przy uwzględnieniu różnych czynników środowiskowych i technicznych, takich jak lokalizacja, kąt nachylenia, straty związane z zacienieniem, czy rodzaj paneli i falownika itp.).

Udokumentowanie poniesionych wydatków w wniosku o płatność:

1. faktury za wykonane inwestycje wraz z pisemnym oświadczeniem, że zrealizowane działanie:
  - a) przyczyniło się lub przyczynia się do poprawy warunków środowiskowych i
  - b) przekracza odpowiednie wymogi obowiązkowe ustanowione przez ustawodawstwo krajowe (patrz rozdział 3.1 ust. 2 Ram krajowych).
2. aktualny kosztorys sporządzony, z zastosowaniem cen rynkowych, na podstawie obmiaru zrealizowanej inwestycji, z potwierdzonym zakresem wykonanych robót przez kierownika budowy, a jeżeli jego ustanowienie nie jest wymagane – przez inwestora, potwierdzony przez inspektora nadzoru budowlanego (jeśli jest wymagany zgodnie z przepisami prawa budowlanego),
3. pozwolenie na budowę lub zgłoszenie właściwemu organowi zamiaru wykonania robót budowlanych, jeśli jest wymagane zgodnie z przepisami prawa budowlanego;
4. protokół odbioru końcowego i decyzję dopuszczającą do użytkowania obiekt, zgodnie z przepisami prawa budowlanego,
5. kopię zgłoszenia przyłączenia instalacji do sieci energetycznej,
6. kopię umowy o świadczeniu usług dystrybucji energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej z instalacji, świadczące o prawidłowym wykonaniu inwestycji (jeśli została zawarta na moment składania wniosku),
7. uproszczony bilans energetyczny, opierający się na rzeczywistych danych dostępnych po zrealizowaniu inwestycji, z którego wynika, że ilość energii elektrycznej wytworzona za pomocą dofinansowanej instalacji nie przekracza ilości energii dotychczas zużywanej na produkcję przechowywanie lub przygotowanie owoców i warzyw do sprzedaży (jeśli dane do jego sporządzenia są dostępne na moment składania wniosku),
8. wskaźniki wydajności oparte na danych rzeczywistych oraz fakturach dotyczących faktycznego zużycia energii (jeśli dane do ich sporządzenia są dostępne na moment składania wniosku),
9. projekt instalacji fotowoltaicznej (o mocy zainstalowanej elektrycznej powyżej 6,5 kW) uzgodniony pod względem ochrony przeciwpożarowej z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz kopię zgłoszenia wykonanej instalacji do organów Państwowej Straży Pożarnej.

Działania informacyjne, promocyjne i reklamowe:

Drukowanie informacji promocyjnych nie jest wymienione jako koszt niekwalifikowany w Załączniku II do RK (UE) 2017/891 lub Załączniku IX do RK (UE) nr 543/2011.

Jednak, wydruk na opakowaniu stanowi integralną część procesu pakowania, a zatem taki koszt jest wyłączony z objęcia pomocą finansową jako ogólny koszt produkcji, zgodnie z pkt. 1 Załącznika II do RK (UE) 2017/891 lub pkt. 1 Załącznika IX do RK (UE) nr 543/2011 (koszty pakowania, koszty opakowań).

Niemniej jednak, powyższy koszt wydruku informacji promocyjnych na opakowaniach może być kwalifikowany w specyficznych sytuacjach, jeśli drukowanie jest wykonane wyłącznie dla celów promocyjnych i jeśli jest konieczne w tym zakresie. Koszty takiego drukowania, konieczne jako działanie promocyjne, nie są wymienione w liście kosztów i działań niekwalifikowanych w ramach programów operacyjnych. Muszą one spełniać oczywiście warunki zawarte w pkt. 4 Załącznika III do RK (UE) 2017/891 lub pkt. 15 Załącznika IX RK (UE) nr 543/2011 oraz cele organizacji producentów zgodnie z art. 33 ust. 1 oraz art. 152 ust. 1 lit. c) RPEiR (UE) nr 1308/2013.

Materiały promocyjne przeznaczone do promocji ogólnej i promocji znaków jakości zostają opatrzone godłem Unii Europejskiej (tylko w przypadku wizualnych środków przekazu) oraz następującym napisem: „Kampania finansowana z pomocą Unii Europejskiej”. Organizacje producentów, zrzeszenia organizacji producentów oraz podmioty zależne, w sytuacji o której mowa w art. 22 ust. 8 RK (UE) 2017/891 lub art. 50 ust. 9 RK (UE) nr 543/2011 nie wykorzystują godła Unii Europejskiej do promocji swych marek/ znaków towarowych.

Przykłady materiałów dowodowych potwierdzających realizację poszczególnych działań informacyjnych, promocyjnych i reklamowych, którymi OP powinna dysponować na etapie obsługi wniosku o pomoc finansową.

Przykładowe materiały informacyjne i promocyjne wytworzone/wyprodukowane w ramach programu operacyjnego powinny być przechowywane w siedzibie organizacji producentów i udostępnione w trakcie kontroli na miejscu lub być przedstawione na wezwanie ARiMR w związku z rozpatrywaniem wniosku o wypłatę pomocy finansowej (np. ulotki, prasa, gadżety, itp.). Natomiast w przypadku, gdy nie jest możliwe przechowywanie przedmiotowych materiałów w formie oryginałów (np. stoiska, plakaty wielkoformatowe-billboardy itp.) mogą to być ich zdjęcia (w dużej rozdzielczości) zapisane na płycie CD/DVD lub innym nośniku elektronicznym.

Lista materiałów dowodowych potwierdzających realizację poszczególnych działań informacyjnych, promocyjnych lub marketingowych jest otwarta i należy ją dostosować do zakresu i przedmiotu działań zatwierdzonych w programie operacyjnym. Niemniej jednak materiałem dowodowym może być w szczególności np.:

- zdjęcie/zdjęcia z przeprowadzonych pokazów/targów/degustacji, ze wskazaniem daty i miejsca, przy czym na zdjęciu uwidocznione powinny być istotne elementy działania, o refundację którego będzie ubiegał się beneficjent (np. zdjęcia oznakowanego stoiska z widocznym roll-up'em, gadżetami, elementami wyposażenia, osób finansowanych w ramach projektu np. hostessy ubranej w strój opracowany w ramach kampanii);
- print screeny wszystkich stron internetowych, na których będzie odbywała się emisja materiałów informacyjno-promocyjnych, z widoczną informacją/napisem: „Kampania finansowana z pomocą Unii Europejskiej”;
- sprawozdania/raporty z przebiegu akcji promocyjnej w tv/radio itp. uwzględniające daty emisji, nazwę stacji, długość spotu;
- listy obecności osób uczestniczących w targach/szkoleniach/konferencjach;
- listy dystrybucyjne materiałów z uwzględnieniem adresatów, ilości i dat przekazania;
- billboardy, citylighty – zdjęcia wszystkich lokalizacji nośników ze wskazaniem miejsca i daty oraz raporty z emisji ze wskazaniem dat emisji i lokalizacji;
- informacja dotycząca dat produkcji/realizacji poszczególnych materiałów informacyjno-promocyjnych;
- wyjazdy na targi/szkolenia itp. – wykaz osób wraz z uzasadnieniem uczestnictwa w odniesieniu do prowadzonej akcji promocyjnej, potwierdzenie rezerwacji hoteli, przelotów, ewidencja przebiegu pojazdu.

W ramach programów operacyjnych realizowanych od dnia 1 stycznia 2018 r. pomoc finansowa nie obejmuje transakcji nabycia inwestycji lub usług od członka organizacji producentów lub podmiotu powiązanego osobowo lub kapitałowo z tą organizacją producentów lub członkami tej organizacji.

W przypadku gdy P.O. obejmuje transakcje nabycia inwestycji lub usług, OP zobowiązana jest dołączyć do wniosku o przyznanie pomocy finansowej oświadczenie, że nabyła inwestycję lub usługę od podmiotu, który nie jest członkiem OP, ani współmałżonkiem członka OP lub nie jest powiązany osobowo lub kapitałowo w sposób bezpośredni lub pośredni z OP, członkami OP lub współmałżonkami członków OP.

Przez powiązania osobowe lub kapitałowe rozumie się wzajemne powiązania między członkami organizacji lub organizacją a podmiotem, od którego organizacja nabywa inwestycję lub usługę, polegające na:

- 1) uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej;
- 2) posiadaniu co najmniej 50% udziałów lub akcji spółki kapitałowej;
- 3) pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika.

Ponadto, zgodnie ze Strategią krajową (...) 2018-2022, w ramach celu Wspieranie dostępu do usług doradczych, w działaniu polegającym na prowadzeniu szkoleń zawodowych do wsparcia kwalifikuje się przeprowadzenie spotkań i programów szkoleniowych przez podmioty zewnętrzne związanych z realizacją celów i działań zawartych w programie operacyjnym. Analogiczne, aby usługi szkoleniowe lub doradcze kwalifikowały się jako działania na rzecz ochrony środowiska ich

realizacja powinna zostać powierzona wykwalifikowanemu personelowi zewnętrznych firm doradczych lub szkoleniowych. Program operacyjny musi wyraźnie wskazywać konkretne zadania, które wykwalifikowany personel ma obowiązek wykonać.

Załącznik Nr 9. **Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa danych osobowych osób fizycznych, pozyskanych w sposób pośredni (W-2.9/459)**

Zgodnie z treścią art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679, Wnioskodawca jest zobowiązany przekazać do wiadomości treść Załącznika 9 wszystkim osobom fizycznym, których dane osobowe pozyskał (w sposób pośredni), a następnie przekazał Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, wraz z Wnioskiem W-2/459.

Wnioskodawca składając podpis/y w części K Wniosku W-2/459 oświadcza, zgodnie z treścią części F.3 przedmiotowego Wniosku, że ww. obowiązek wypełnił.

Osoba/y uprawniona/e do reprezentowania wnioskodawcy, składa/ją czytelny/e podpis/y (imię i nazwisko) oraz wpisuje/ją datę wypełnienia załącznika, potwierdzając jednocześnie prawdziwość danych.